

## TRYŠ MUSOLINIO KARO LAIVAI ALBANIJOS UOSTE

### Anglija ir Lenkija Sutinka Duoti Viena Kitai Karinę Pagalbą

LONDONAS, Balandžio 6. — Anglijos ministras pirmininkas Čemberlenas parlamente kalbėdamas pareiškė, kad Anglijos ir Lenkijos santykiai bus sutvirtinti sutartimi, pagal kurį abi šalys eis viena kitai į pagalbą atsitikime užpuolimo.

Tokių rezultatų priėję pasitarimuose tarp jo ir Lenkijos užsienio reikalų ministro Beko.

Užklaustas, kokie Anglijos valdžios santykiai bus su Sovietų Sąjunga, Čemberlenas atsakė, kad užsienio sekretorius palaikys nuolatinius ryšius ir tarsis visais svarbesniais klausimais.

Taipgi nurodė, jog Anglijos atstovo atsilankymas Maskvon ir pasitarimas su SSRS valdžios atstovais davęs gerus rezultatus. Greitoj ateityj galėsianti įvykti konferencija Londone tarp Anglijos ir SSRS atstovų aptarimui abiejų šalių santykių ir prekybinių reikalų.

### Argentina Pradėjo Gaudyti Nazių Agentus

BUENOS AIRES, Argentina, Balandžio 6. — Argentinos policija vakar suareštavo Alfredą Muller, Argentinos nazių vadą. Suareštavo po to, kai rankraščių ekspertai patyrė, kad tas naziš pasirašė po slapto dokumentu, peršančiu Vokietijai užimti Patagoniją.

Tą dokumentą su Muller parašu pereiną savaitę atspausdino laikraštis Noticias Graficas.

Argentinos policija sužinojo, kad to dokumento originalas buvo pasiųstas Vokietijos užsienio reikalų ministerijai. Jame Vokietijos naziai painformavo apie Patagonijos apsigynimo priemones, industriją, finansus, komerciją ir gamtos turtus. Sale pasiuntimo Vokietijos naziam informacijų, Muller pasiuntė informacijas Vokietijos ambasadai Argentinoje, vietiniams nazių vedams ir įvairioms Argentinos vokiečių organizacijoms.

Tose informacijose Muller nurodė Argentinos vokiečiams, kad Argentinos valdžia "apleidus" pietinėj Argentinos daly gyvenančius Patagonijos žmones ir kad Patagonija "niekam nepriklausanti," tad jie gali ją aneksuoti.

Laikraščiai nurodo, kad policija surado nazių įstaigose svarbius dokumentus, kurių vienas parodo, kad Argentinos naziai turėjo iš Vokietijos nazių įsakymą auginti nazių įtaką Argentinoje kitos interesuojančios šalies išlaidomis. O kitas dokumentas parodo, kad Vokietijos naziai prisiuntė Argentinos naziams įsakymus plėsti nazių ekspansiją prieš kelis mėnesius, kuomet Argentinos spauda nurodė, kad Argentinos vokiečių mokyklose mokinama nazių filosofija.

### ARGENTINOS POLICIJA APDAUZĖ NAZIUS

BUENOS AIRES, Balandžio 6. — Šio miesto policija šiandien buožėmis ištaškė nazių demonstraciją, kuri 300 asmenų skaičiumi

je žygiavo su plakatais ir šaukė "Viva Hitler, viva Musolini, viva Franco."

Naziai nori demonstruoti prieš laikraštį "Critica" kam jis numaskavo nazių suokalbi aneksuoti - atagoniją. Keturiolika nazių suareštuota ir daugeliui apdauztytos "mordos."

### Airijos Teroristų Organizacija Ketina Pradėti Veikti Kanadoj

OTTAWA, Balandžio 6. — Kanados federalė ir provincinės valdžios šiandien susirūpino Airijos teroristų organizacijos veikimu, nes užvakar Airijos respublikonų armija paskelbė per Airioj esančią slaptą radio stotį, kad įsakius savo nariams už dešimtis dienų pradėti operacijas ir Kanadoje.

Tai išgirdus Kanados karališkoji policija pradėjo daryti tyrinėjimus ir laikyti akį ant svarbiųjų tiltų, kanalų, pastatų, fabriku, aerodromų ir susisiekimo linijų. Policija "patikrinanti" ir Toronte esantį Inglis fabriką, kuris gamina Bren modelio kulkosvaidžius.

Kanados karališkosios policijos komisijonierius Wood paskelbė, kad kiek jam žinoma, tai Kanadoj Airijos respublikonų armijos agentų nesiranda. Jis nemanas, jog Kanadoj prasidėtų sabotažo ir teroro veiksmai. Kanados airių vadai irgi paskelbė, kad Kanados airiai neturį nieko bendro su Airioj siaučiančiais teroristais ir kad pačioje Airioje veikią ne airiai, o taip sau provokatoriai, į kurių rankas pakliūva ir airiai.

### Danijos Rinkimai Pakeitė Parlamento Sastatą

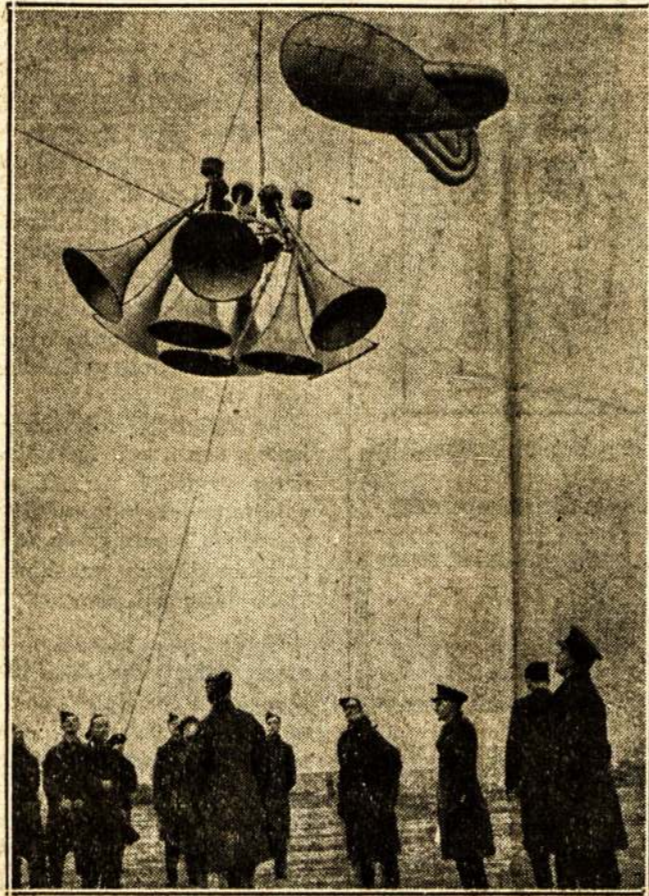
KOPENHAGA. — Praeitą pirmadienį atsibuvusiuose Danijos parlamento rinkimuose socialdemokratų ir radikalų koalicija iš 82 vietų keturias pralaimėjo. Dabar socialdemokratai su radikalais turi parlamente 78 vietas prieš 71 opozicijos vietą.

Šiauriniam Šlesvige, kuris po Didžiojo karo per plebiscitą nubalsavo atsiskirti nuo Vokietijos ir prisijungti prie Danijos, pronaziškos partijos išrinko į Danijos parlamentą tris atstovus.

Pirmesniam Danijos parlamente komunistai turėjo du atstovus, o per šiuos rinkimus išrinko tris, laimėdami vieną vietą daugiau. Fašistiniai nusiteikusių partijos pirma neturėjo savo atstovų Danijos parlamente, o dabar turi tris.

### FRANKAS PRISIDEDA PRIE ROMOS, BERLYNO, TOKIO ASIŲ

LONDONAS, Balandžio 6. — Generolas Frankas Vokietijai ir Italijai pranešė, jog Ispanija prisideda prie Italijos, Vokietijos ir Japonijos antikomunistinio pakartojimo.



Londono žmonės mano nuo orlaivių gintis baliūnais. Be to, baliūnais busiškeltas virš Londono čia matomas garsiakalbis pranešimui apie pavojų.

### Italija Siūnčia Ispanijon Daugiau Kariuomenės

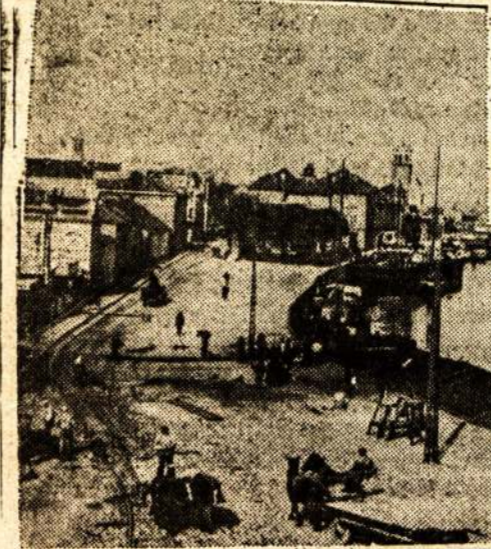
ST. JEAN DE LUZ, Ispanijos-Francijos Pasisnis, Bal. 6. — Francūzai patyrė, kad Ispanijos divizijos, nes karas pasibaigė penktadienį ir šeštadienį Musolinis išsodino naujas italų divizijas.

Vėliau patyrė, kad naujai atgabenti 18,000 kariuomenės vežimai Pyrenejus, prie Francijos rubežias. Tai Italijos kalnų kariuomenė, išlavinta karui kalnuose. Ji priskaitoma prie geriausių kariuomenės Europoj.

Dabartiniu laiku Ispanijoje

randasi nuo 50,000 iki 60,000 italų ir kasdien atvyksta daugiau. Kadangi Musolinis sakė Čemberlenui, kad pasibaigus karui "ištrauksis" iš Ispanijos italus, tai Francijos ir Anglijos valdžios ketina padaryti generolui Frankui demaršus ir jo paklausti ko atvyksta naujos italų divizijos, nes karas pasibaigė.

Generolas Frankas taip pat turi po ginklu vieną milijoną vyrų ir kalba apie demobilizaciją, bet demobilizacijos ženklų nesimato.



Hitlerio gaujos, užgrobė Klaipėdą, galanda dantis an Dancigo. Mat Dancigas jau pilnoj nazių kontrolėj. Paveikslas (viršuj dešinėj) parodo nazių svarstiką ant Dancigo miesto namo. Apačioj — Klaipėdos uostas

### Hitleris Tiktai Gaždina, Sako Buvęs Vokietijos Ministeris

TORONTO. — Doktoras Hans Simons, vieną kartą buvęs Vokietijos ministeriu, kalbėdamas Toronto universitete pareiškė, kad Hitleris esąs jau išsigandęs savo darbų. Vokietijos žmonių politika yra vengti konfliktų, tad Hitlerio įsiveržimas į Čekoslovakiją tų žmonių akimis buvo be-reikalingas ir nepateisinamas.

Vokiečiai nenori kariuoti agresivius karuos, jie tiktai kariauja, kada būna įtikinti, kad kariaudami gina savo šalį, bet jų įsitikinimu užėmimas čekų valstybės yra tas pats, kas buvo sulaužymas neutraliteto 1914 metais.

Jo manymu Municho konferencijoj Hitleris irgi aplaikė politinį atmušimą. Jis daugiau norėjo kariuoti negu susitarti, bet pajautęs Vokietijos žmonių nusistatymą prieš karą — susitakė.

### Pradės Gaminti Labai Greitus Orlaivius

WASHINGTON. — Jungtinių Valstijų prezidentas Rooseveltas šiomis dienomis pasirašė apsigynimo programos bilį, pagal kurį šalies fabrikai tuojau pradės gaminti 3,000 naujų karo orlaivių, kurių padarymui skiriamas 358 milijonų dolerių.

Armijos viršininkai sako, kad iš šių pinigų pirmiausia bus daromi milžiniški keturmotoriai bombanešiai, tokie kaip kad dabar esamos 20 tonų "skraidančios tvirtovės," kurių keli šimtai galėsia skristi per minutę apie šešias mylias. Taip pat bus gaminama ir naikintuvai, kurie galėsia skristi iki 420 mylių per valandą.

Su orlaiviais užsakyta pagaminti daug artilerijos, tankų, šautuvų ir kitokios amunicijos.

### Italijos Fašistai Laukia Progų Užimti Albaniją Ir Paverst Italijos Kolonija

SOVIETŲ SĄJUNGA NAZIŲ  
NEBĖJO, SAKO MEKLIS

MASKVA, Balandžio 6. — Sovietų Sąjunga kovos Vokietijoj, jei bus reikalinga kovoti su Vokietija, pareiškė M. Meklis, SSRS apsigynimo vicekomisaras.

Bet sovietai nebus įstumi į karą su Vokietija tų, kurie to nori, davėms jį.

Sovietams nėsą reikalo ieškoti talkininkų, arba skelbti mobilizaciją.

### Meksika Veja Generolo Franko Agentus

MEKSIKOS MIESTAS. — Meksinikos prezidentas Kardenas įsakė kuogreičiausia išvyti iš Meksikos tris generolo Franko agentus, vadovavusius fašistiniam judėjimui Meksikoj.

Pirm įsakymo išvyti iš Meksikos fašistinius agentus, juos užpuolė įstaigoj apie tūkstantį darbininkų, išdaužė įstaigos langus ir šaukė: "Mirtis fašistams! Lai gyvuoja Meksika!"

Darbininkų vadai nurodo, kad tie Franko agentai mėgino praversti Meksikoj kompaniją už Franką ir nustatyti Lotynų Ameriką prieš demokratiškas šalis.

### Užsimušė Irako Karalius

BAGDADAS, Irakas. — Balandžio 4 dieną užsimušė automobiliuje Irako karalius Ghazi, 27 metų amžiaus. Irako monarcho paliko užsimušusio karaliaus sūnus, 3 metų amžiaus. Iki vakas užaug, regento teisėmis Irako valdys užsimušusio karaliaus brolis Abdullah.

Irako valstybė, pirmiau žinoma kaip Mesopotamija, iki karo laikų buvo Turkijos dalimi. Laikė pasaulinio karo ji atsiskyrė nuo Turkijos ir po mandatorinių jėgų priežiūra pasiskelbė nepriklausoma valstybe. Pirmiausia ant jos mandatą paėmė Anglija, bet 1927 metais Anglija sutiko pripažinti Iraką nepriklausoma valstybe. 1932 metais mandatas išsibaigė ir Irakas buvo atiduotas Tautų Lygai.

### DIDELI PASIKESINIMAI ANT ČEMBERLENO GIMTINĖS

LONDONAS, Balandžio 6. — Gimtajam Čemberleno mieste, Birminghame, Liverpuljuje ir Conventry miestuose vakar įvyko šešios didelės eksplozijos, suaruoštos Airijos respublikonų armijos.

Birminghame pirmas sprogimas įvyko iš ryto ant Sniego Kalvos, netoli didžiausios stoties. Antras sprogimas įvyko už pusės valandos netoli miesto administracijos rūmų, o trečias sprogimas įvyko po kelių valandų, netoli policijos stoties. Visa policija sumobilizuota ieškojimui sprogdintojų.

Liverpuljuje viena bomba sprogo netoli tramvajus linijos, o kiti netoli sportininkų lauko. Conventry mieste sprogdinta tramvajaus linija.

Italijos kruizeris ir du naikintuvai pribuvo į Albanijos uostą Durazzo, praneša Associated Press iš Tirano, Albanijos sostinės.

Visoj Albanijoj didelis sujudimas. Albanijos nepriklausomybės šalininkai grumoją sukilimu, jei Albanijos karalius Zogas kapituluotų.

United Press praneša, kad karalius Zog siunčia armiją link Adrijos jūrų, nujausdamas, kad Italijos fašistai rengiasi Albaniją okupuoti.

Musolinis orlaiviu išskrido į kariuomenės stovyklą Džezi apžiūrėjimui kariškų jėgų.

Pranešimas iš Belgrado, Jugoslavijos sostinės, sako, kad Musolinis pranešęs Jugoslavijai, jog Italija rengiasi Albaniją paversti Italijos protektoriatu. Italijos kariuomenė išlipsisianti trijuose Albanijos uostuose — Valona, Durazzo ir Skutari. Vėlesni pranešimai sako, kad Italijos kariuomenė jau plaukianti Adrijos jūromis.

Anglijos parlamente Čemberlenas pranešė, kad jis gavęs iš Albanijos valdžios užgincijimą žinių, būk Albanijos valdžia nutarus pasiduoti. Taipgi Čemberlenas pažymėjo, jog Italijos laivai atplaukė į Durazzo uostą.

Pranešimai sako, kad Albanijos valdžia dar tebevedanti pasitarimus su Italijos atstovais del krašto likimo. Kuo tos derybos užsibaigs, kol kas negalima pasakyti.

Tuo pačiu laiku Berlyno diplomatai diskutuoja apie Italijos ir Vokietijos generolų — Parijoni ir Keitel — konferenciją ir pažymi, kad ši konferencija ir Albanija bus pamoka Čemberlenui.

Iš Čemberleno atsakymų parlamente matosi, jog Anglija-Albanijos klausime paliks tik stebėtoja.

Jugoslavijoj ir Graikijoj, del Italijos užsimojimo pulti Albaniją, didelis susirūpinimas, nes numatoma, kad Albanijos užėmimas atsuktas prieš Jugoslaviją ir Graikiją.

### Musolinio Geidžiama Albanija

Albanija, kurią pasimojė pasilimti Musolinis, randasi prie pietinio Italijos galo už Adriatikos jūrų. Pirmiau ji buvo Turkijos imperijos dalimi. Tik 1912 metais, laike Balkanų karo, Albanija pasiskelbė nepriklausoma valstybe.

Albanijos teritorija užima 10,629 ketvirtaines mylias; jos teritorijoj gyvena vienas milijonas gyventojų. Italijos įtakon Albanija pateko po 1925 metų, kuomet Italija sutelkė Albanijai didelę paskolą kelių vedimui per kalnuotą teritoriją ir budavojimui karo mašinoms.

Karalius Zogas, kainų šefas, nuo 1925 metų buvo šalies prezidentu, o 1928 metų rugsėjo 1 dieną save pasiskelbė karalium. Jo sostą perėmė Jugoslavijos remiamos albanų gentys, bet vėliau Musolinis paspaudė Zogą su paskola ir vėl susigrąžino Italijos įtakon.

# Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDZIAMAS SPAUDOS  
DRAUGIJOS, IŠEINA DU KARTU Į SAVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50. Visur kitur  
metams \$3.50; pusei metų \$1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaides (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

## Reikia Gerinti, O Ne Griauti

Lydersip Lygos propagandistai paskutiniu laiku pradėjo labai smarkiai atakuoti politinę Kanados valdymosi sistemą. Jie nu-rodinėja, kad parlamentarizmas yra nebetinkamas, kad dėl perdidelio skaičiaus valdiškų organų esą negalima nieko gero nuveikti. Jei vienas valdžios organas ką nutaria, tai kitas neleidžia. Girdi, visi sunkumai iš to ir paėina, kad Kanadoj yra per daug valdžių. Jie reikalauja, kad miestų tarybos, provinciniai seimeliai ir federalis parlamentas būtų panaikinti, o vieton to būtų įsteigta nacionalė valdžia, kaip ir Musolinio Didžioji Taryba.

Reikia pasakyti, kad ši propaganda reacionieriams duoda gerus rezultatus. Mat dauguma žmonių, neturėdami klasinio susipratimo, įsivaizdina, kad visos bėdos ir paėina iš to, kad per daug valdžių, o maža veiksmų. Jie nemato, kad tų valdžių rankos yra surištos privatiniu kapitalu; kad daugelyje atsitikimų tas valdžias sudaro kaip tik tų pačių propagandistų šalininkai. Daugelis darbininkų nemato, kad tokioj programoj yra didelis pavojus demokratijai ir darbo žmonių interesams.

Iš kur gi, galų gale, kyla visi negerumai? Jie kyla iš dviejų šaltinių. Pirmiausia jie kyla iš ekonominės santvarkos, o paskui iš to, kad į mūsų valdžias sifundė didžiojo kapitalo agentai ir stoji keli socialėms reformoms. Bet tas nereikia, kad išeitis yra tų valdžių panaikinimas. Tokį kelią siūlo ir McCullagh, Lydersip Lygos tėvas, bet jis darbo žmonėms pavojingas.

Demokratinės Kanados įstaigos, parlamentarinės valdžios forma turi būti saugojamos, kaip kad saugojamos akys. Nes jas panaikinus būtų panaikinta ir demokratija. Žmonių valios išreiškimas nebūtų galimas. Vieton to reikia dėti pastangas, kad į tas įstaigas, į valdžios organus būtų pastatyti tokie žmonės, kurie jas išnaudotų darbo žmonių reikalų gynimui. Kanados gerovės kėlimui. Reikia jas apvalyti nuo didžiojo kapitalo agentų, kurie daro škerspajnes socialėms reformoms. Pavyzdžiui, Kanados ministris pirmininkas ir kiti ministriai, su parlamento pritarimu, sutiktų Kanados konstituciją pakeisti taip, kad būtų galima įvesti apdraudą nuo nedarbo. Bet Duplessis stovi ant kelio. Mat Kanados konstitucija reikalauja, kad sutiktų visos provincijos. Be visų provincijų sutikimo konstitucijos keisti negalima.

Visi ekonominiai sunkumai paėina iš to, kad ekonominis sutvarkymas yra kapitalistinis. Visos gamybinės priemonės randasi sąujos kapitalistų rankose. Jie kapitalo turi labai daug, bet apyvarton neleidžia, nes nenumato pelno. Jau dabar esamos imonės dirba po kelias dienas. Todėl reikia daryti kokias nors reformas, kad privatinį kapitalą, monopolius kiek daugiau pažabojus. O tą galima padaryti ne panaikinant miestų tarybas, provincinius seimelius ir parlamentą, bet tas visas įstaigas pripildant tikrais žmonių draugais.

Didieji kapitalistai tų įstaigų šiandien bijo todėl, kad jaučia, jog diena po dienos tos įstaigos ištruks iš jų kontrolės. Už reformas pradeda stoti ne tik darbininkai, o ir mažesni kapitalistai. Herridge, buvęs Bennetto draugas, yra geras pavyzdys.

Kanados darbo žmonėms, mylinčiams demokratiją ir norintiems gereshio gyvenimo, reikia griežtai kovoti prieš visus mėginimus sunaikinti parlamentarinę valdžias. Vieton to reikia dėti pastangas tas įstaigas užpildyti tikrais liaudies draugais. Tik tokiu keliu bus galima apkarpyti privatinio kapitalo kontrolę. Panaikinus miestų tarybas, provincinius seimelius ir įsteigus nacionalę valdžią Kanados žmonės pasijustų esą be balso. Reikia kritikuoti esamas valdžias, reikalauti, kad jos daugiau rūpintųsi žmonių reikalais, bet jokiu būdu negalima sutikti, kad jos būtų panaikintos. Panaikinimas reikėtų fašizmui. Finansinis kapitalas to tik ir nori.

## Karštųjų "Patrijų" Nematyti

Pernai, kada Lenkija buvo įteikus Lietuvai ultimatumą, New Yorko ir Brooklyno lietuviai suėngė demonstraciją prie lenkų konsulo. Tysliava, kaip buvo pranešta, toj demonstracijoj dalyvavo, bet demonstracijai prisiartinus prie konsulato jis atliko už kelių blokų. Bet kaip dabar paaiški, tai ne jis vienas toks patrijotas ir kovotojas. Štai ką rašo V. Andriulis, Vilnies redaktorius, apie cikagiškius:

Užvakar Čikagoj buvo didelė demonstracija pasmerkimui agresijos, protestui prieš Cekoslovakijos ir Klaipėdos užgrobimą. Paradas tęsėsi daugiau trijų mylių ilgiu.

Dešimtys tūkstančių dalyvavo, šimtai tūkstančių tėmyjo. Lietuvos vėliava vėl plevėsavu šalia Amerikos vėliavos pačiam miesto centre. Saljutavo ją (sykiu su kitomis) dešimtys tūkstančių žmonių.

Kas nešė Lietuvos vėliavą?

Būkite tikri, ne tie, kurie prisiegiuau dangui ir žemei, kad esą didieji patrijotai, kad jiems širdis krauju pasruvus dėl Klaipėdos likimo.

Ne, jų čia nebuvo.

Čekai šiame parade geriausia pasirodė. Garbė jiems! Jų šalis jau pavergta naziais, bet čekai nenusimena, nenustoja vilties. Jie veikia. Jų dalyvavo — nuo komunistų iki kunigų. Amerikos legijono postai — ir visokios organizacijos.

Gaila, kad negalima tą patį pasakyti apie lietuvius. Nemačiau nei vieno, kuriuos pažystų, sandariečio, nei vieno iš žymesnių katalikų, nei vieno naujieniečio; o ką jau kalbėti apie tautininkus.

Grigaitis ir Vaivada buvo rengimo komitete, bet nei vienas nepasirodė.

Teisėjas J. Zuris dalyvavo. Jis čiagimis lietuvis, bet ir jam Lietuvos ir Amerikos lietuvių reikalai ne svetimi. Jis ne tik dalyvavo, bet ir gerą kalbą pasakė.

Lietuvos vėliavas nešė LKM Choro narė Rasinskaitė ir vilnietė Savukaitė.

Mums dažnai primetama, kad mes būk Lietuvos reikalais nesirūpina, bet jau kelintu kartu tik mūsų pastangom Lietuvos klausimas amerikonomams iškeliamas, Lietuvos vėliava plevėsuoja sykiu su kitomis didžiulėj Čikagoj.



Jis: Aš norėjau atgabenti tau beždionę, bet kapitonas neleidė beždionės.

Ji: Kadangi tu pats sugrįžai, tai beždionės dabar nebereikia.

## APŽVALGA

### Aldermanas Stewartas Smithas Apie Lydersip Lygą

Kadangi šiuo laiku labai plačiai po visą Kanadą diskutuojama Lydersip Lygos klausimu, mes manome, kad bus labai naudinga susipažinti su aldermano S. Smitho nuomone apie tą lygą. Todėl čia patieksime jo kalbą, pasakytą per radio, Smithas sako:

Pereitą savaitę aš paliečiau tris propozicijas, išskylančias iš pono McCullaghio pasiūlymų, tai yra panaikinti miestų tarybas, provincinius seimelius ir įsteigti taip vadinamą "nacionalę" valdžią. Aš nurodžiau, kad tokia programa reiskia užsimojimą sunaikinti Kanados demokratiją. Tuo pačiu laiku aš pareiškiau, kad aš stoviu už pozityvę, konstruktyvę mūsų miestų tarybų, provincinių seimelių ir federalio parlamento kritiką.

Bet kuomet finansiniai rėteliai, išnaudoję savo įtaką pastojimui kelio socialėms reformoms, mėgina naudotis nepasitenkinimu valdžios organais pažeidimui reprezentacinės valdžios principo, tuomet reikišiai pradžia fašizmo.

Aš prašiau jus atminti, kad mūsų miestų tarybos ir provinciniai seimeliai yra pamatinės struktūros Kanados demokratijos, įsteigtos mūsų protėvių per didelį pasiaukavimą, ir raginau visus tikruosius demokratų visomis įžomis priešintis šiai naujai agitacijai, siekiančiai mūsų demokratijos sunaikinimo.

Praeityje Kanadoj galingos finansierių grupės stovėjo už status quo. Todėl šis apsiereškimas yra naujas politiniame Kanados gyvenime, kuomet galinga finansierių grupė varto agitaciją prieš status quo.

Žmonės suklaidinami šio naujo apsiereškimo todėl, kad jie tokio apsiereškimo nepatyrė niekadoms pirmiau. Bet tokie apsiereškimai jau ne nauji kituose kraštuose. (Daugumoje šalių galingos finansierių grupės varto didžiausią agitaciją, kad diskredituoti parlamentarinę valdžią.

Parlamentarinė demokratinė valdžios forma pačioms ekstremistinėms finansierių grupėms virto škerspaine, todėl jie nori nusikratyti. Tas, ką mes dabar matome Kanadoje, yra dešiniųjų reacionierių propaganda, siekianti pažeidimo parlamentarinės valdžios principo.

Šioj naujoj propagandoj mes turime fašizmo ideologiją, arba teoriją, būk "demokratija yra valdžia iš netinkamų

jų" būk masių norai negali išmintingai pasireikšti, būk žmonės yra nesugabūs valdytis.

Vardu didesnės demokratijos, skleidžiamos fašistinės idėjos, atsuktos prieš demokratiją.

Išsiaiškinę politinius šios naujos propagandos siekius, paėagrėnkime sekandį jos fazę. Svarbu pažymėti, kaip su šia propaganda supuola kitų šalių reacionierių propaganda. Jeigu jūs pastudijuo- tumėte dešiniųjų reacionierių naudotą propagandą Vokietijoje prieš Hitlerio išgalėjimą, Francijos, Suvienytų Valstijų ir kitų šalių reacionierių propagandą, jūs pamatytumėte, kad pirmiausia ji siekia susilpninimo ir sunaikinimo demokratinės struktūros, išnaudojant beilytingą ekonominę masių padėtį.

Fašistinė propaganda nori visas ekonomines bėdas suvesti ant parlamentarinės sistemos.

Todėl nereikia stebėtis, kad tas pats matosi ir Globe and Mail leidėjo vedamoj propagandoj Kanadoj. Bedarbiai, jaunimas, maži biznieriiai tikinami, kad visų sunkumų kaltininkų yra politinis sutvarkymas; ekonominis sutvarkymas geras, o visos bėdos paėina iš politinio sutvarkymo, politinės santvarkos. Privatinius biznis perstatomas galinčių išrišti visas šalies problemas; visa bėda esanti tame, kad valdžia neduodanti jam užtektinai balso.

Norima įtikinti, kad baisus

ekonominis mūsų žmonių vargas paėina iš to, kad "per daug valdžių." Sakoma, kad valdžia trukdo industrijai.

Su šiais apkaltinimais Kanados žmonėms siūloma panaikinti miestų tarybas, provincinius seimelius ir laisvus parlamentus. Jie nori mus įtikinti, kad jeigu demokratija būtų iki mirties apkarpyta, o privatiniam bizniui duotos laisvos rankos, valdomos tik pasiūlymo ir pareikalavimo įstatymo, mes vėl turėtume darbų, užtikrinimą ir gerlaikį.

Nekuriems žmonėms ši propaganda atrodo nekaltomis pastangomis išrišti ekonomines šalies problemas. Jie nežino, kad ši propaganda kitose šalyse tiek žinoma, kiek ir šaulė. Ji nėra kanadiečių išradimu; ji buvo pasisavinta iš kitų. Tai tipiškas būdas, kuriuo didysis kapitalas nori savo kaltę dėl ekonominio chaoso suvesti ant parlamentarinė valdžią.

Ar ištikro Kanados žmonės kenčia delto, kad turime per daug valdžių? Ar ištikrųjų valdžia trukdo industrijai? Ar privatinis kapitalas sugražintų gerlaikį, jeigu valdžių perviršis būtų panaikintas?

Gerai šiuos klausimus apmąstę pamatysime, kad atsakymas yra Ne. Kaltė puola ne ant valdžių daugumo, o ant monopolinės kontrolės ekonominio mūsų gyvenimo. Ji išsaulė krizę. Ne valdžia trukdo industrijai, o didysis kapitalas, kurs dabar nori pasmaugti demokratine valdžią.

Gerlaikį sugražins ne privatinis kapitalas, niekieno nekontroliuojamas, o demokratinė valdžia, kontroliuojama kapitalą.

Tik pasižiūrėkime į faktus. Nuo 1926 metų iki 1929 metų mažos kapitalistų grupės pajamos pakilo 45 nuosim- čiais. Gi visų kitų Kanados gyventojų, 98 nuosimčių gyventojų, pajamos pakilo tik 5 nuosimčiais. Kokie tokio pelno grobimo rezultatai buvo? Rinkos buvo užverstos prekėmis, bet žmonės negalėjo įsipirkti, nes pas juos nebuvo pinigų. Tuomet atėjo 1929 metų sukrėtimas. Fabrikai užsadarė. Dešimtys tūkstančių atsidūrė už vartų.

Kodel? Todėl, kad kapitalistai negalėjo parduoti prekių tokiomis kainomis, kurios užtikrintų didelį pelną. Jeigu ne žmonių spaudimas į demokratinę valdžią, dešimtys tūkstančių kanadiečių būtų mirę badu, aušū laisvau kapitalo operacijai, atėmusiai iš žmonių pragyvenimą, kadangi jie perdaug pragyveno.

Nėra pasulyje tokios šalies, kur kapitalas būtų turėjęs tokias laisvas rankas, kaip kad mūsų šalyje. Tas ir buvo priežastimi tokių sąlygų, kurios mūsų valdžiai labai daug kainavo.

Yra gerai žinoma, kad penki čarteriuoti bankai ir sauja

didžiųjų korporacijų laiko visus Kanados ekonominio gyvenimo siutus. Jie nustato eiseną. Jie nustato kainas. Jie griežia, o visi turi šokti, maži biznieriiai, fermeriai, darbininkai ir kiti, ir užmokėti muzikantui.

Šiuos gerai žinomus faktus patvirtino visa eilė tyrinėjimo komisijų, įskaitant Steivenso komisiją 1934 metais, taipgi ir nesėnai tyrinėjusias tabako ir tekstilės monopolius ir agrikultūrą.

Prie progos norėčiau pažymėti, kad veikiausiai dėlto ponas McCullagh nori panaikinti visas tyrinėjimų komisijas Nes tos komisijos iki tam tikro laipsnio išsaulė Beauharnois, Dominion Textiles, Canada Packers, Imperial Tobacco, International Harvester, Hudson's Bay, Eaton's ir Simpson's ir kitų paslaptis.

(Sus daugiau)

## Drg. Janauskas Vėl Prisiuntė Gerą Siuntinį

Pereitą savaitę buvo rašyto Liaudies Balse, kad draugo Z Janausko maršrutas Suvienytose Amerikos Valstijose vyksta puikiai. Ir ištikrųjų. Štai po savaitės laiko vėl gautas laiškas kuriame drg. Janauskas rašo trumpai, bet storai:

"Neturiu laiko daug rašyti Dirbu. Šiuočiu naujų skaitytojų sąrašą ir čekį \$170.00"

Sąrašas atradom 14 naujų Liaudies Balso skaitytojų. Argi nelinksma girdėti, kad mūsų atstovas drg. Janauskas turi tokį gerą pasisekimą pas draugus amerikiečius?!

### Kas Ką Rašo Liaudies Balsui

Jau šeši metai kaip skaitau Liaudies Balsą. Skaitau ir džiaugiuosi. Labai malonu matyti, kad Liaudies Balsas atrodo normaliai, kaip ir turėtų būti. Pateikę per taip trumpą laiką, kad Liaudies Balsas atrodo normaliai, kaip ir turėtų būti.

Cia šiuočiu gavęs vieną naują paugę per taip trumpą laiką, kad Liaudies Balsas atrodo normaliai, kaip ir turėtų būti.

Su proletariškai linkėjimais. J. Puris

56 W. Cordova St., Vancouver, B. C.

## ŠYPSENOS

### Aš Maniau, Kad Mes Jau...

Ji: — Aš niekad nesileisiu vyru pabučiuoti, kol nebūsime susiziedavę.

Jis: — Tai kaip tu leidai man pabučiuoti tave?

Ji: — Aš maniau, kad mes jau susiziedavę.

### Negalėjo Prirodyti

— Tu sakai, kad ji pralaimėjo ir nieko negaus už jos širdies suzeidimą?

— Taip, ji negalėjo prirodyti, kad ji turi širdį.

### Norėtų Pakeisti Alfabetą

— Zinau ką, aš tuojaus pakeisčiau alfabetą, jei aš galėčiau.

— Ką tu jam darytum? — Rades TU ir AŠ pastatyčiau šale viena kitos.

### Raštinės Ideologija

Bosas: — Ar aš tau patinku? Stenografistė: — Aš tamstą labai gerbiu.

Bosas: — To neuštenka. Aš norėčiau, kad tu pamestum tą pegarbą.

### Reiktų Padėti Muziejun

— Tavo bučkiai labai nepaprasti. — Tu sakai jie labai malūnus? — Ne, aš sakau, kad jie turi būti padėti muziejuje.

## PASTABOS

Klaipėdoj lizdą susukę voldemarininkai džūgauja, kad Amerikos lietuviai prieš tautininkų valdžią.

Tas tiesa, kad Amerikos lietuviai reikalauja sudaryti koalicinę valdžią, atsteigti demokrati- ją.

Bet tuo pačiu laiku Amerikos lietuviai sako, kad tie aktyvistai, susispietę apie Bendrą Žygi, nieko gero Lietuvai nežada, nes jie yra Berlyno nazių bernai.

Kitaip sakant, nepritarimas tautininkų valdžiai dar nereiskia užgyrimą žygininkų.

Montrealiečiai praneša, kad byla prieš skundikus laimėta.

Kas dar pažymėtina, tai kad per bylą paaiškėjo, jog skundiku buvo lietuviai, apsimaskavę francūzų.

Labai pikta, kuomet atsiranda tarp lietuvių tokių, kurie nori kenkti lietuviškam darbui.

Savo laiku tokių lietuvių buvo ir Toronte, bet jie jau senai save prisikalė prie gėdos stulpo.

Kadangi šiuo laiku pasaulis toks neramus, pilnas karo dūmų, tai daugelis darbininkų apie nieką daugiau ir negalvoja.

Pavyzdžiui, nekurios Kanados lietuvių organizacijos šaukia suvažiavimus. Centraliniai komitetai atsikreipė į narius prašydamu duoti sumanymus, diskutuoti organizacijų reikalus. Tačiau niekas neatsiliepia.

Gerai dalykas rūpintis pasauline situacija, bet jokiu būdu negalima pamiršti savo organizacijų.

Ypatingai reiktų pabusti aldiečiams. Aldiečiuose reikišiai didelis apsumdimas. Tą patvirtina ir vajuos eiga.

Lietuvių Literatūros Draugijos Ruopos užmirata viena labai svarbi dalyka, faktinai svarbiausia savo užduoty, tai — platinimą literatūros.

Ši organizacija svarbiausiu darbu turėtų skaityti literatūros platinimą, o dabar yra priešingai — šiuo klausimu veiki ir nekalba.

Mano manymu, tai nėra taip sunkus darbas lankytis pas lietuvius su pažangia lietuvių literatūra.

Lankymasis pas lietuvius duos progą arčiau susipažinti su lietuvių visuomene, patirti lietuvių nuomonę ir t.t.

Tas dag padėtų ir naujų narių gavimui.

Aldiečiai, kiek galima nuta- tyti paskutiniu laiku perdaug atsisakyre nuo lietuvių visuomenės.

Šias mintis reiktų gilvontti ir besirengiant suvažiavimui ir suvažiavime.

Daug Kanados lietuvių skaitosi susipratusiai darbininkais, bet į Komunistų Partiją ar į kitas organizacijas dar vis nestoja. Sako prisibiją, kad bus daug darbo.

Toks pasiaiškinimas labai prastas. Kodelgi suvesti visą darbą ant tų, kurie jau dirba? Juk tas darbas ne del tų, kurie dirba, o del visos darbo žmonių visuomenės.

Visiems dirbant būtų dirbti daug lengviau.

Tik pamanykit, kas atsitiktų, jei visi nuo darbo bėgtų? Nebūtų kam dirba organizacijose, nebūtų kam atlikti kitus darbus.

Reakcija kaip mat išgalėtų. O tuomet prasidėtų ataka ir ant gyvenimo sąlygų. Kirstų algas, mažintų pašalpas, keltų kainas ir t.t.

J. Yla

CHICAGO, Bal. 6. — Apdraud- dos kompanija liūdiąa federaliam teisme, kad Michael Obartuch, teisėjas ir jo brolis, Henry Obartuch, graborius mušė savo tėvą ir leido jam varge numirti, kad paėmus 20 tūkstančių apdraudos.

# Mokslas, Technika ir Ivairenybės

## Naujas Telefono Foto Aparatas Greitai Perduoda Paveikslus

Nuo laikų, kuomet romėnai ir mahometonai dvyliktame amžiuje pradėjo naudoti balandžius raštininkų ir fotografuotojų žinių perdavimui, žmonės ieškojo ir ieško greitesnių žinių perdavimo būdų. Tačiau daugiau pagreitintas tempas prasidėjo tik devyniolikto amžiaus pabaigoje.

Laikui bebėgant, 1844 metais buvo nutiesta tarp Vašingtono ir Baltimorės telegrafo linija. Ją nutiesus tuojau visas pasaulis pripažino, kad telegrafas žinių perdavimo srityje padarė milžinišką šuolį pirmyn.

Toliau, Aleksandras Graham Bell 1876 metais išrado telefoną. Ir vėl buvo padarytas didelis šuolis pirmyn. Apsidžiaugę industrialistai, prekybininkai, komersantai, o daugiausia, tai laikraštinkai, žinodami, kad paėmę telefoną tuojau sužinos kas dedasi už 500 mylių.

Dar vėliau, 1899 metais Guglielmo Marconi įsteigė pirmąją bevielę telegrafo liniją tarp Francijos ir Anglijos. Tuojau ja pradėjo naudotis laikraštinkai. Tačiau jiems neparanku buvo su-

paveikslais. Laikraščių redaktoriai svajojo kuomet ateis ta diena, kada toj pačioj kolumnoj galės atspausdinti per kelias minutes iš tolimų vietų gautas žinias ir tuo pačiu laiku toj pačioj kolumnoj galės atspausdinti fotografines iliustracijas. Paskutiniu laiku paveikslų atgabenimui į spaustuves panaudodavo specialius traukinius, greituosius automobilius ir orlaivius. Bet toks paveikslų atgabenimas nepatenkino laikraštinkų, nes iliustracijas galėdavo spausdinti kelioms dienoms praslinkus po atsitikimo aprašymo, jeigu paveikslai reikdavo atgabenti iš anapus vandenyno. Šioje srityje paskutiniuos metais vėl padaryta didelė pažanga. Prieš porą metų pradėta paveikslus siuntinėti per radio, tačiau tik tai į didžiulius centrus. Prieš tokių metodų paveikslas atėdavo iš didelio centro į didelį, o iš čionai orlaiviai išnešiodavo į mažesnius centrus.

Šiomis dienomis ir vėl padaryta didelė pažanga. Dauguma Amerikos ir Kanados laikraščių į-

sitaisė rankinius telefoto aparatus, su kuriais per aštuonias minutes gali į jvairias kontinento dalis perduoti paveikslus. Pavyzdžiui, jeigu Vancouver mieste esantis kuris laikraštis panorai gauti iš Toronto paveikslą, jis skambina į Torontą ir prašo perduoti paveikslą. Torontiškis laikraštis tuojau įveda reikiamąjį paveikslą į telefoto aparatą ir per aštuonias minutes jį perduoda Vancouverio laikraščiui, arba kur kitur, nesvarbu koks tolimas bebūtų. Na, o jeigu gabenti paveikslą iš Toronto į Vancouver miestą pavčiomis greičiausiomis susisieki-mo priemonėmis, Trans-Kanada linijos orlaiviu, tai paveikslas keičias tryliką valandų.

Naujas telefoto aparatas svarbus laikraštinkams tuo, kad jis suriša ne tik centrus, kuriuose paprastai randasi moderniškos radio stotys ir didžiuliai perdavimo aparatai, bet ir maži apgyventas vietas, bile tik jose randasi telefono linijos. Pavyzdžiui, jeigu kokioje nors tolimoje mažai apgyventoje Ka-

nados vietoje įvyksta kokias nors didelės tragedijos, arba šiaip atsitikimas, kurio vaizdai svarbūs laikraščiams, tai laikraščio atstovas sėdą orlaiviu arba automobiliu su telefoto aparatu iš artimiausios vietos ir ten tuojau nuvyksta. Nuvykęs greitai nufotografuoja paveikslą ir skubinasi prie artimiausios telefoto linijos. Čionai atvykęs iššaukia tolimosios distancijos liniją ir prisijungęs savo telefoto aparatą per aštuonias minutes perduoda viso kontinento laikraščiams paveikslus.

Fotografu nvykimas į reikiamąją vietą ir perdavimas paveikslo ilgai netrūks, nes viskas sutaisoma sulyg paskutinių reikalavimų. Apskaitliuojama, kad atvykęs Anglijos karalius į Kanadą, nežinodamas kur jis bus, netuolus nuo Kanados žmonių akių daugiau kaip valandą. Pavyzdžiui, jeigu jis rasis ir North West Teritorijose ir ten susitiks su koku nors įžymesniu žmogumi, tai laikraščių atstovas nufotografuos, greitai su savo telefoto aparatu nuvyks

prie artimiausios telefono linijos, paveikslą perduos į telefoto centrą ir už valandos laiko visų didmiesčių gyventojai jau galės matyti laikraščiuose vaizdą, kaip karalius sveikinasi su koku nors žymiu valdininku ar eskimu.

Tai tokią pažangą laikraštijoj padarė šiomis dienomis įvesti telefoto aparatai. Jais galima persiųsti ne tik paveikslus, bet ir žemlapius, laiškus, diagramas ir net pirštų antspaudas, nes viskas persiduoda kvaišniausia, neiškraipant ar sumarginant originalo paveikslo juodųjų ir baltųjų linijų, kaip kad jas iškraipydavo radio persiuntimas.

### ATEMĖ BUVUSIO SIAMO KARALIAUS ALGĄ

Siamo karalius Prajadhipok 1934 metais atsisakė nuo sosto ir apsigyveno Anglijoje, kur per ketvertą metų ramiai gyveno ir ėmė su karaliene beveik po 20.000 dolerių algos per metus. Jo vietą užėmė mažametis broliukas.

Prieš keletą savaičių buvusis monarchas susitarė su nekuriomis Siamo karininkais ir vėl norėjo

### Indijonų, Eskimų Kilmės Pėdsakai Veda Kinijon

Rockefellerio fondo šelpiami mokslininkai per keletą metų tyrinėjo Kinijoj netoli Pekingo miesto esančias garsiąsias pasaulyje uolas. Jose atrado prieš 20.000 metų gyvenusios šeimos liekanas, kurių nuždė kita gentis. Tos liekanos parodė, kad šeima priklausė žmonių rasei, iš kurios vėliau išsivystė Amerikos indijonai ir eskimai. Atrasta šeima, kurios tarpe randasi dviejų jaunų moterų liekanos, aiškiai liūdi, kad jų kūnų sudėtys buvo tokios pačios, kaip ir Amerikoje gyvenančių eskimų.

Mokslininkai sako, kad prieš 20.000 metų Azija su Šiaurės Amerika buvo sujungta žemės tiltu ir galimai ne toj vietoj, kur dabar randasi Beringo sąsiauris, bet už kelių šimtų mylių į pietus, kur linijoj Aleutaniškos salos driekiasi nuo Alaskos linkui Kamčatkos ir nužymi Beringo jūrų pietinį kraštą. Manoma, kad

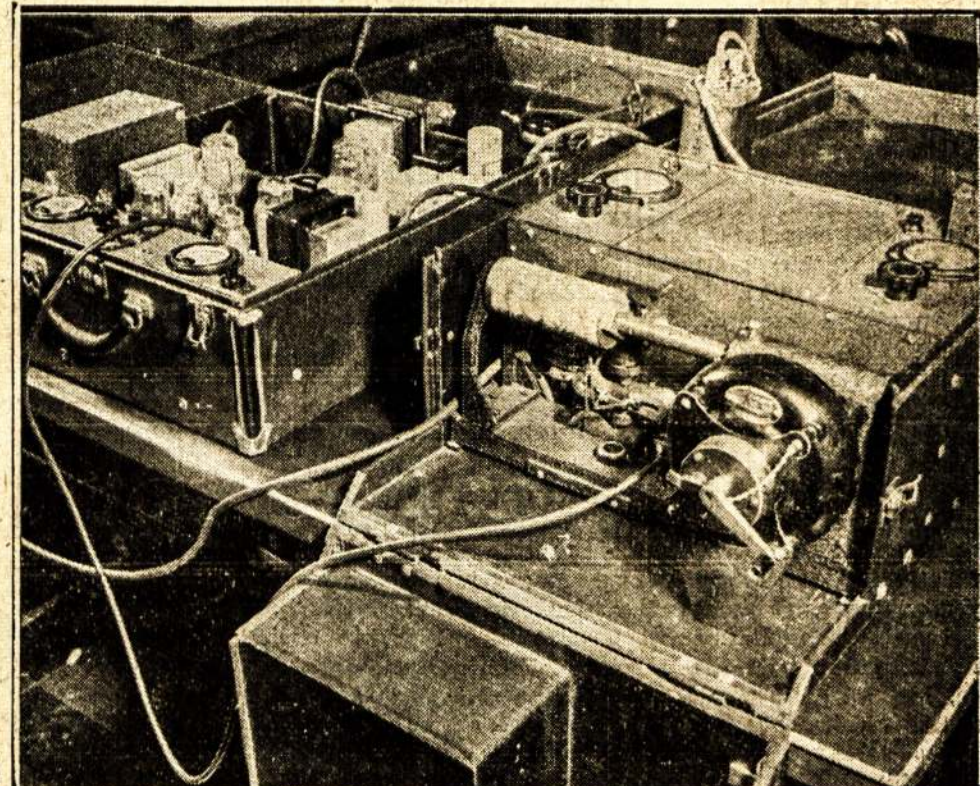
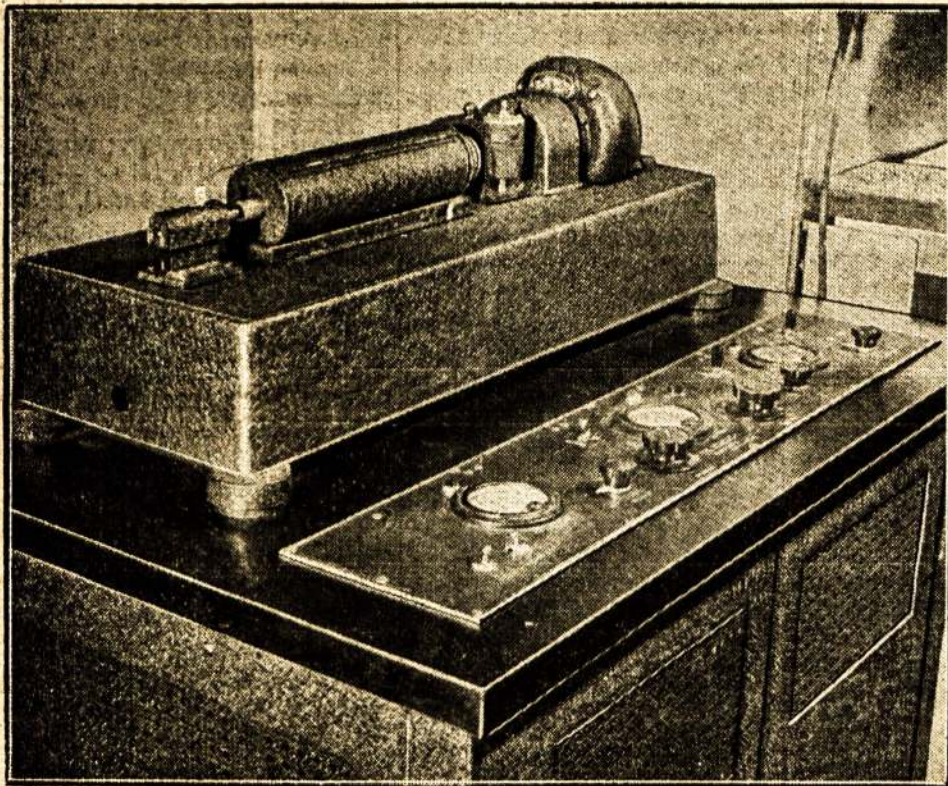
šiuo keliu atėjo iš Kinijos į Ameriką indijonų ir eskimų protėviai.

Taip pat tose pačiose uolose prieš keletą metų mokslininkai surado prieš pusę milijono metų gyvenusių žmonių rasę, manoma seniausią žmonių kilmę, kurią pavadino Pekingo kilme. Naujai atrasta šeima daug skiriasi nuo senosios Pekingo kilmės. Ji jau naudojo iš kaulų padarytus įrankius, kaulinę adatą, karielius ir kitokius daiktus.

### IRAKIECIAI UZMUŠĖ ANGLIJOS KONSULĄ

PARYŽIUS. — Havaso žinių agentūra praneša, kad Mosul mieste, Irake, irakiečių minia, paminėdama Ghazi žuvimą, užpuolė Anglijos konsulą ir užmušė. Taip pat sudegino ir Anglijos konsulatą.

PLATINKITE ir UGDYKITE "LIAUDIES BALSĄ" VISUOMENĖS TEISIŲ UŽTAREJĄ. PIRMYN SU JUO!



Telefoto prietaisai, kuriais fotografijas galima perduoti už tūkstančių mylių kelių minučių laiku. Telefoto priimtuvas matomas kairėje. Jis tokio pat dydžio, kaip radio priimtuvas. Dešinėje telefoto perduotuvas, kuris telpa į valizą ir gali būti nesunkiai panešamas. Šis prietaisas perduoda tokias fotografijas, kokios būna nutrauktos. Vidurinis paveikslas aiškiai tai paliūdyja. Tai didelis technikos atsiėkimas. . didelis technikos atsiėkimas. P. kiu su telegramomis.

NIKOLAI OSTROVSKY

Iš Rusų Kalbos Vertė PETRAS

## KAIP UŽSIGRŪDĖ PLIENAS

ROMANAS

(Tęsa)

"Kuriems galims čionais mane pastatė? Vistiek ant šios sienos niekas negali užlipti — aukštai. Na ir ką, nueisiu prie lango pažūrėti?" manė jis. Dar sykį apžiūrėjęs sienos viršų, išėjo iš grybų pelėsiams dvokiančio kampo. Momentui sustojo prie lango. Litkė skubiai rinko nuo stalo popierius ir ruošėsi išeiti iš kambario. Tuo pačiu momentu ant sienos viršaus pasirodė šešėlis. Žmogus nuo sienos viršaus buvo gerai matomas prie lango stovintis sargybinis ir tas, kurs kambaryje. Su katės vikrumu šešėlis perlipo nuo sienos ant medžio, o paskui ant žemės. Tigrūškai prislinko prie aukos, užsimojo ir kursantas susvyravo. Iki pat rankenos išmego jam smailus jūrininkiškas durklas.

Šūvis sode stuktėlėjo į žmones kaip elektros srovė, kurie laikė apsupę kvartalą. Greitai bėgo šeši komunarai prie namo. Nusiviro kraujuota galva ant stalo; kėdėje sėdėjo nebegyvas Litkė. Lango stiklas išmuštas. Dokumentų priešui taip ir nepasisekė išnešti.

Prie vienuolios sienos pasigirdo šūvis. Tas žmogžudys, nušokęs į gatvę, metėsi bėgti į lukinoviškus tuščius plotus, atsišaudydamas. Bet jam tas nepavyko: kieno tai kulka jį pasivyjo.

Visą naktį ėjo visuotina krata. Šimtai žmonių, kurie buvo neįrašyti į namines knygas, su įtariančiais dokumentais tapo pasis-

ti į Čeką. Tėnais dirbo specialė komisija — rūšiavo.

Nekuriose vietose sukalbininkai parodė ginkluotą pasipriešinimą. Žilinskoj gatvėj darant viename name kratą tapo užmuštas draugas Antoša Lebedevas.

Solomeniškas batalijonas tą naktį prarado penkis draugus, o Čeka neteko Jono Litkės, seno bolševiko, ištikimo respublikos sargybinio.

Sukilimas tapo sukriušintas jam dar nepradėjus.

Tą pačią naktį šepetovkoj suėmė popą Vasilių su dukterimis ir visą kitą jo broliją. Pavojus praėjo. Bet miestui grąsino gelžkelių suparalizavimas, o paskui badas ir šaltis.

Duona ir malkos riša viską.

### Skyrius II

Susimąstęs Feodoras išėmė iš burnos trumpą pipkė ir atsargiai ją pačiupinėjo. Pipkė buvo užgesus.

Pilkė dūmė nuo dešimčių popierų sukėsi debesimis žemiau blausiai tapytų lubų, kėdėje Russulbasas. Taip kaip per skystą miglą, matėsi veidai sėdinčių už stalo ir kampuose.

Soję Russulbaso pasirėmęs krūtine ant stalo Feodoras. Senis piktai glamžė savo barzdą, retkarčiais pažiūrėdamas į žemo ūgio

plikagalvį žmogų, kurio aukštas tenoriškas balsas tęsė plepėjimą tuščių, kaip išvalgyto kiaušinio kevelas, frazių.

Akimas suprato šaltkalvio žvilgsnius ir prisiminė vaikystę: buvo pas juos namuose peštukas gaidys "Išmušk akį." Jis vis taip pat žiūrėdavo prieš užpuolimą.

Jau antra valanda, kaip tęsė gubkomo partijos posėdis. Plikagalvis žmogus buvo pirmininkas miškų-gelžkelio komiteto.

Imdamas dailiais plonais pirštais pluoštą popierių, plikis kalbėjo:

— ... Ir štai šios objektyviškos priežastys neduoda galimybės išpildyti gubkomo nuosprendį ir palaikyti kelių transportaciją. Pakartojau, kad už mėnesio laiko mes negalėsime duoti daugiau keturių šimtų kubometrų — tas ... — plikis pasirinko tinkamą žodį, — utopija! — Pasakęs uždarė mažą burnelę.

Ilgai viešpatavo tylą. Feodoras kaukštelėjo su naga per pipkė, iškratydamas iš jos pelenus. Tokarevas pertraukė, storu basu, tylą.

— Čionais ir maisto nėra. Zeleskome malkų nebuvo, nėra ir nesitiki, kad jų bus ... tai, ką gi?

Plikis truktelėjo pečiais.

— Atsiprašau, draugai, malkos miške nukirstos, bet transporto padėtis ... — Žmogus užspringo, nušluostė kletkuota nosine nuo prakaito blizgančią makaulę ir, ilgai nepataikydamas rankos į kišenę, nerviškai pakio nosinę po portfelium.

— Ką jūs darėte, kad pristatytų malkas? Juk nuo to momento, kuomet tapo areštuoti vadovaujanti specialistai, įmaišyti į suokalbį, prabėgo daug dienų, — šuktelėjo iš kampo Denėkas.

Plikis atsisuko į jį:

— Aš juk per kelius sykius pranešiau gelžkelio valdybai apie negalimą atlikti tokį darbą be transporto ...

Tokarevas jį sustabdė.

— Tą mes jau girdėjom, — įnirusiai riktelėjo šaltkalvis, pažiūrėjęs į plikį neapykantos pilnu žvilgsniu. — Ką jūs, mus už kvailius laikote?

Nuo to klausimo plikiui per nugarą perbėgo šaltis.

— Aš už kontrevoliucionierių veiksmus neatsakau, — jau tyliu balsu atsakė plikis.

— Bet jūs gerai žinojot, kad malkų kirtimą veda tolyn nuo gelžkelio? — paklausė Akimas.

— Apie tai girdėjau, bet aš negalėjau nurodyti vyriausybei apie nenormališkumus svetimam ruožte.

— Kiek pas jus tarnautojų? — uždavė jam klausimą sovprofo pirmininkas.

— Apie du šimtus.

— Po vieną kubometrą į metus del dykaduonių! — įnirusiai spiovė Tokarevas.

— Mes visam Zeleskomui duodam udarniškas porcijas, nutraukiam nuo darbininkų, o jūs kuo užsiiminėjate? Kur jūs padėjote du vagonu miltų, kurie jums buvo duoti del darbininkų? — tęsė sovprofo pirmininkas.

Plikis tapo apipiltas iš visų pusių klausimais, o jis kratėsi nuo jų, kaip nuo įkirių kreditorių, reikalaujančių atmokėti vekselius.

Raitydamasis vingiuodamasis išsisukinėjo nuo tiesioginių atsakymų, bet jo akys bėgiojo į įvairias puses. Savyje jis pajuto besiantinantį pavojų. Su baime ir nervišku mu jis geidė tik vieno: kuogreičiausiai iš čionais išsinešdinti, ten, kur prie skanos vaka-

rienės laukia jo dar jauna žmona, kuri skaito visą vakarą romaną Pol de Koka.

Neperstodamas klausytis plikio atsakymų, Feodoras rašė į blaknotą: "Aš manau šitą žmogų reikalinga patikrinti giliau. Aš jau šį tą turiu prieš jį ... Pertraukim su juom kalbą, tegu išsinešdina, o mes eisim prie dalyko."

Russulbasas perskaitė jam perduotą raštelį ir linktelėjo Feodorui galvą.

Plikis laukė ko nors blogesnio. "Teisybė, išmetimas iš darbo už sabotazą stato į didelį pavojų siekius, bet tas menkniekis, dalykas link Bajorkos — na, del to galiu būt ramus, tas neįeina į mano srytį. Tfu, velnias, man pasidorė, kad jie dasikasė iki ko nors ..."

Kiškdamas į portfelį popierius, jau beveik nusiraminęs, pasakė:

— Na ir ką, aš esu bepartinis specialistas ir jūs turit pilną teisę nepasitikėti manim. Bet mano sąžinė švari. Jeigu aš nepadariau, tai reikiška aš negalėjau.

Jam į tai niekas nieko neatsakė. Plikis išėjo, greitai nulipo laiptais ir su lengvumu ant krūtinės atidarė duris į gatvę.

— Jūsų pavardė, pilietis? — paklausė jo žmogus kariškoj milinėj.

Su drebančia širdimi plikis pramikčiojo: — Cer-čer-cervinskis ...

Russulbaso kabinete, kuomet išsinešdino svetimas žmogus, apgulė didelį stalą trylika žmonių.

— Štai matote ... — prispaudė pirštu Zuchrajus išskleistą ant stalo didelį žemlapi. — Štai Bajorkos stotis. Už šėsių verstų nuo jos eina miško kirtimas. Čionais yra jau sukrauta ir rietuves du šimtai dešimt tūkstančių kubometrų malkų. Aštuonis mėnesius

# Lietuvoje

## IR ISMALDĄ DUODANT KARTAIS UŽGAUNAMA AMBICIJOS

Kaunas. — Vienas darbininko drabužiais apsirengęs kaunietis užėjo į vieną Laisvės alėjoje esančią kepyklą ir nusiemęs kepurę, kaip ir kiekvienos patalpoje laukė savo eilės, kol gaus nusipirkti pyrago. Pardavėja pamačiusi ne kaip apsirengusį darbininką ir dar be kepurės, ilgai nelaukdama padavusi jam bulgutę. Atseit, palaike elgeta ir davė išmaldą. Taip "nuskriaustas" pilietis tuo pasipiktino ir tą savo pasipiktinimą išreiškė vieni redakcijai parašytame laiške. Pilietis paskiau nusipirkęs už pinigų kas jam reikalinga, bet pardavėja jo visai neatsiprašiusi už tai, kad anksčiau jam pasiūliusi išmaldą.

Yra daug pavyzdžių, kai prašantieji išmaldos jos visai negauna, esti apibarami ir išvaromi. Čia atsitiko priešingai: neprašė išmaldos, ją gavo ir tuo buvo labai žieistas. Bet jeigu visos kepyklos taip elgtųsi, nuo to Lietuvos neturtingų žmonių padėtis nepablogėtų.

## KAIP ČIGONĖ "GYDE" TARNAITĖ

Panevėžys. — Pės vieną nepilnametę tarnaitę, nesant ponios namie, užėjo čigonė Bie-liauskienė ir pasisūlė paburti. Atsitiko supuolimui čigonė išbūrė, kad ji serganti, o mergaitė po truputį sirguliuo. Sužavėta suktos čigonės "visažinojimu," mergaitė sutiko, kad ją pradėtų gydyti. Sudaryti stipresniam vaizdui, čigonė iš užanties ištraukė popierinių pinigų saują ir gudriai sakė, jog didesnės ponios už gydymą moka gana daug, tačiau jai esant tarnaitė už gydymą tepaimanti 40 litų. Taip pat apie viską uždraudė pasakyti šeimininkei ir nesikreipti pas jokią daktarą, nes gydymas surištas su jos gyvybe ir jei paslapties neišlaikysianti, tai po trijų dienų mirs. Dar pridėjo, kad mergaitė esanti kurios nors ponios užrėkta. Paėmė pradžia iš tarnaitės tėtūrėjusius 7 litus ir prasidėjo ilgalaikis gydymas ir pinigų ir visokių daiktų viliojimas, kuris jau tęsėsi nuo kalėdų.

Taip čigonė išviliojo įvairių daiktų, daugiau pinigų, aukso

žiedą ir dvejus marškinius, kurie neva būrimui reikia sudeginti.

Nežinia, kaip ilgai čigonė būtų tęsusi "gydymo" darbą ir kiek ko būtų išviliojusi iš tarnaitės, jei jos šeimininke iš netyčių nebūtų užklūpusi mergaitės vedamus užrašus, iš kurių viskas ir paaiškėjo.

Seimininkei pradėjus klausinėti, tarnaitė nuosirdžiai viską pripažino ir smulkiai pasipasakojė kaip čigonės buvo apgaudinėjama ir ką jai yra atidavusi.

Po to, kai čigonė atėjo dar reikalauti pinigų, tarnaitė jai pasakė, kad ponis pastebėjusi dingusį jos žiedą neduodanti pinigų, kol jo neparodysianti šeimininkei.

Ir kovo 7 dieną atėjusi čigonė dar prašė tarnaitės 10 litų, už kuriuos ji žiedą, kuris jau Kaune, gražintų, tačiau apie tai sužinojus policija visą "gydymą" nutraukė ir čigonei kelia bylą už apgaudinėjimą.

## 40 METŲ NUO PIRMOJO VIŠO VADINIMO LIETUVOJE

Kaunas. — Šią vasarą, rugpjūčio 8 dieną sukanka lygiai 40 metų nuo pirmojo višiojo vadinimo Lietuvoje. Tai įvyko 1899 metais rugpjūčio 8 dieną Palangoje. Buvo suvaidinta Keturakio "Amerikoje Partijė."

Daug vadinimo dalyvių, kaip P. Višinskio, dr. Liūdo Vainelio, dr. Janušio ir kitų jau nebėra gyvųjų tarpe.

Gautas iš vadinimo pelnas buvo pasiūstas tuomet sunkiai sergančiam dr. Vincui Kudirkai.

## NETRUKUS BUS SUDARYTAS KRAŠTO STATYBOS SKYRIUS

Kaunas. — Teko patirti, kad šiomis dienomis bus sudarytas krašto statybos komitetas. Jo narių numatyta dvylika, kurie feis iš įvairių ministerijų ir įstaigų. Komitetui, numatoma, pirmininkas susisiekimo ministeris inžinierius Germanas.

Krašto statybos komitetas tirs teisinę, ekonominę bei estetinę statybos būklę, pasisakys statybos: kreditavimo klausimais, nustatys gaires statybos reformoms, svarstys įstatymus, taisykles, bei planus ir premones, reikalingas planingam krašto atstatymui.

## Mirė Pasizymėjęs Knygnešys Jonas Pautienius

Kaunas. — Kovo 17 dieną, Kauno miesto ligoninėje mirė knygnešys Jonas Pautienius, apie 80 metų amžiaus, kilęs iš Vilkaviškio apskr. Lankeliškių vals. Skerpievių kaimo. Pradžios mokslą jis gavo iš slaptų to laiko mokytojų. Turėdamas apie 17 metų amžiaus su kitais knygnešiais vykdavo į Prūsus, iš kur gabendavo uždraustas lietuviškas knygas. Kai caro žandarai susekė jo darbą, turėjo bėgti į Prūsus. Gyvendamas Tilžėje arčiau susipažino su vysk. Valančiaus slaptuoju adjutantu — Tilžės klebonu kun. Zaberanu. Šiam knygnešiu tekdavo knygas pardavinėti ir Tilžės apylinkių lietuvininkams. Mat tais laikais Tilžės-Raginės apylinkėje daug kur skambėjo lietuviškos dainos, o bažnyčios pamokslai buvo sakomi irgi lietuviškai. Kunigas Zaberanas knygnešiu duodavo didelius kiekius literatūros, kurią jis per kitus žmones nusiųsdavo į įvairias Lietuvos vietas.

Knygnešys Pautienius turėjo progos gerai pažinti kleboną Zaberaną, kuris jam smulkiau paspasakodavo apie vyskupą Valančiaus raštus, kuriuos jis spausdino Tilžėje ir kitur. Esą vysk. Valančius Zaberanui slapta davęs 6,000 rublių. Šie pinigai buvo

naudoti Valančiaus raštams spausdinti. Tilžėje netoli katalikų bažnyčios medinėje klėtyje buvo įruoštas didelis sandėlis, kuriame buvo laikoma daug lietuviškų knygų, skirtų Lietuvai. Iš šio sandėlio klebonas Zaberanas Pautieniui duodavo įvairių uždraustų leidinių, kurie atsidurdavo Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje ir kitur.

Kai pasirodė pirmutinis "Aušros" numeris, Pautienius gyveno Ragainėje. Čia gavęs keliolika šio leidinio numerių, juos atgabeno į Eitkūnus. Tame miestelyje knygnešio laukė keli iš Lietuvos atvykę "škaplierninkai." Jie tada gavo keliolika "Aušros" numerių ir juos nugabeno į Vilkaviškio apskritį. Tais pat metais J. Pautienius su vokiečių žinia norėta atiduoti Kybartų žandarams. Tačiau jis laiku apsižiūrėjo ir paspruko į Franciją. Ten jis rado žymesnius 1863-1864 metų sukilėlių vadus. Jam teko gyventi su Mikalojumi Akelaičiu — 1863 m. žymiu Suvalkų krašto sukilėliu. Akelaitis smulkiau paspasakojė, kaip 1863-1864 metais Suvalkų krašte buvo kariauta prieš caro valdžią. Be Akelaičio šis knygnešys palaikė ryšius ir su kitais 1863-1864 metų sukilimo vadais. Sekmadieniais jie rinkdavosi

vienuose Paryžiaus kopytėlėje, kur kaboją sukilėlių dalių vėliavos.

Nemaža įdomių žinių velionis turėjo iš poeto Adomo Mickevičiaus sūnaus. Gyvendamas Paryžiuje, jis gavo darbą garsioje kunigaikščių Čartorisikų bibliotekoje, kur taip pat dirbo ir Adomo Mickevičiaus sūnus Vladislovas. Pastarasis šiam knygnešiu daug papasakojo apie savo tėvo gyvenimą Kaune, šio miesto apylinkėse ir kitur.

Didžiojo karo metu Vladislovas Mickevičius ir J. Pautienius kartu su kitais, kilusiais iš Lietuvos žymesniais žmonėmis, buvo nuvykę pas francūzų vyriausybę ir prašė paimtus į nelaisvę lenkus ir lietuvius iš vokiečių išskirti ir sudaryti atskiras dalis.

Paskelbus Lietuvai nepriklausomą valstybę, senelis atėjo į Paryžiaus policijos prefektūrą ir paprašė jo daugiau nebeskaityti tos valstybės piliečių, o laikyti Lietuvos piliečių.

Daugiau kaip 53 metus J. Pautienius Paryžiuje turėjo knygų aptaisymo dirbtuvėle. Buvo sutaipęs nemažą pinigų, tačiau keičiantis pinigų kursui, jie žuvo. Vis dėlto šis karštas lietuvis neatsisakė paremti atvykusios į Paryžių Lietuvos pirmutinės delegacijos. Gana žymią savo dalį sutaupeį įteikė tada atvykusiam Voldemarui. Beveik visi Francijos lietuviai pažino šį žilagalvį knygnešį.

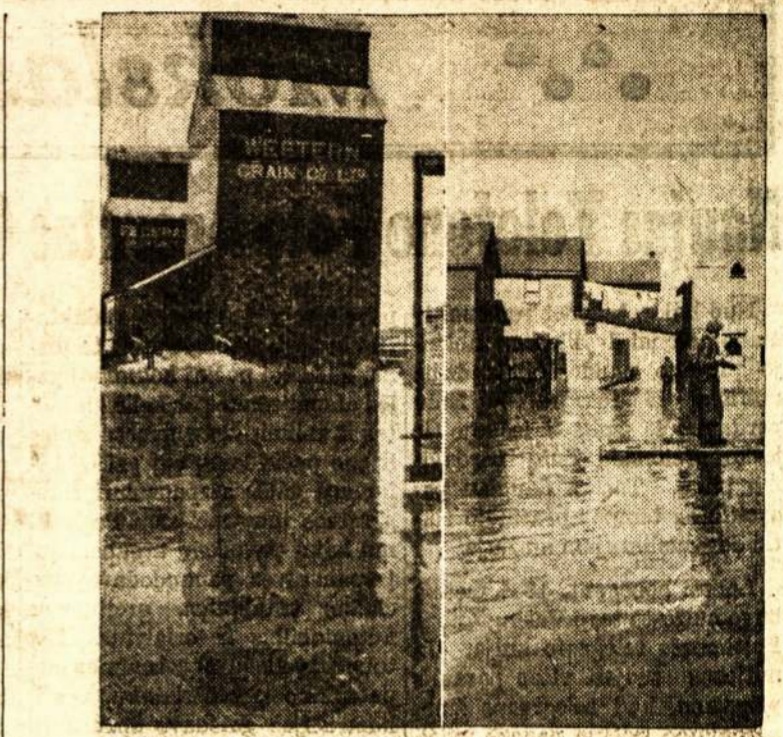
Gyvendamas Kaune, domėjosi politiniu gyvenimu ir beveik iki pat savo mirties neatsisakė savo senė amato.

## ŠIS PASIZYMĖJĘS KNYGNEŠYS PALAIDOTAS KAUNO KAPUOSE

## PADIDĖJO PIENO OKIS LIETUVOJE

Kaunas. — "Pieno centro" valdybos pirmininkas J. Glemža pabrėžė, kad atstovus apie pieną ūki Lietuvoje. Jo darbiniais praėjusiais metais visose pieninėse ir punktuose surinkta 483,4 milijonai kilogramų pieno prieš 420,8 milijonų kilogramų 1937 metais. Reikiama peritais metais pieno produkcija padidėjo 15 procentų. Daugiau ar mažiau padidėjo visuose Lietuvos rajonuose, bet daugiausia padidėjo Seinų, Kauno, Vilkaviškio, Marijampolės ir Alytaus apskrityse.

Padidėjimas daugumoje yra pasekmė padidėjusio pieno statytojų skaičiaus. 1937 metais į visas pienines pieną statė 91,500 ūkininkų, o 1938 metais pieno



Kitais metais vakarines provincijas kamuodavo sausros, bet šiemet nekurią vietą palietė potvyniai. Štai Hodgville miestelis, Saskatchewan provincijoje, paskendęs vandeny.

statytojų skaičius išaugo ligi 100,100. Šie statytojai melžė 352,100 karvių.

Pieno ūkio intensyvumo požūrių pirmoj vietoj stovi Siaurės Lietuva. Iš 100 ha naudojamos žemės į pienines ir punktus praejusiais metais daugiausia pristatė Rokiškio apskrityje — 35,692 kilogramus, Biržų — 24,905 kilogramus, Zarasų — 17,273 kilogramus, Vilkaviškio — 17,923.

Siaurės Lietuvoje pieno surenkama daugiau todėl, kad ten pienuose ir pienines stato didesnis ūkininkų procentas. Rokiškio apskrityje praėjusiais metais pieną statė 94% visų ūkininkų nuo 95% karvių, o Suvalkijoje gi pieno statytojai sudaro tik 15-39% visų ūkininkų. Tačiau Suvalkija yra prašesnė tuo, kad ji turi pienesnes karves. Suvalkijoje iš vienos karvės vidutiniai gauta 1,700—2,100 kilogramų pieno, tuo tarpu Siaurės Lietuvoje iš vienos karvės vidutiniai tegauta tik 1,000—1,500 kilogr. pieno.

Praėjusiais metais padidėjus pieno kiekiui, padidėjo ir sviesto gamyba bei eksportas. Iki galio metų eksportuota 17,2 milijonų kilogramų sviesto prieš 14,9 milijonų kilogramų 1937 metais. Pieno perdirbimo bendrovės ir kooperatyvai peritais metų užsviestą, kiaušinius ir vaisius gavo 62 milijonus litų.

## DIDELĖS MUSTYNĖS, KURIOMS VADOVAVO MOTERIS

Kaunas. — Kovo 14 dieną Kauno apygardos teismas sprendė vienų didelių muštynių bylą, ku-

rioms vadovavo sanitarė moteris Teklė Raudenė.

Tai buvo praėjusių metų lapkričio 14 dieną.

Zaliojo kalno gyventojai broliai Kazys ir Augustas Raudžiai, Teklė Raudenė ir Jonas Digrys, pasisamdė auto taksi ir už miesto pavaziavę į Grinčiupio kaimą pradėjo vaisingis pas savo pažįstamą.

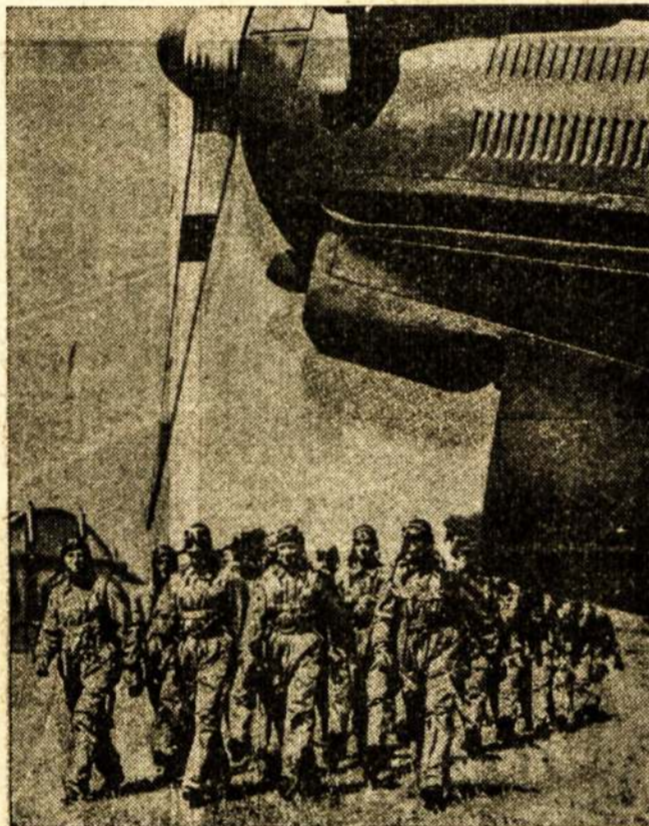
Soferis ir taksi savininkas K. Navickas su savo koleiviais taip pat valgė ir gėrė. Kai jau visi išsisigėrė, pasirodė soferio Navicko žmona, kuri prašė savo vyrą palikti vaishes ir grįžti namo.

Į Navickienės prašymą reaguavo Raudenė Sako, tai ką — tu nori iš mūsų atimti soferį, kad mes namo turėtume pėsti grįžti?! Lauk, neprasytoji viešnia! Ir puolė Navickienę mušti. Navickas užsistojo žmoną ir Raudienė buvo atmušta. Tada Raudys užsistojo savo žmoną, broliis broli ir muštynės labai išsiplėtė. Mušėsi įvairiais įnagiais po ranką pakliuvusiais, plytomis, pagaliais, o muštynėms vadovavo Teklė Raudienė, rankoje turėdama šluotos kotą.

Soferis Navickas taip buvo sumuštas, kad po keliolikos dienų ligoninėje mirė.

Teismė Raudienė prisistėmė ant savęs kaltę, pasididžiudama tvirtino, kad nuo jos smūgio Navickas mirė.

Teismas istardė 15 liūdytojų ir išklauseis šalių pareiškimų, Raudienę nubaudė šešeriais metais, o brolius Raudžius ir Digryj po ketverius metus sunkiųjų darbų kalėjimo.



Štai vienas iš 1,000 Čekoslovakijos orlaivių, kuriais čekai lakūnai išbėgiojo į kaimynines valstybes. Šis paveikslas buvo nutrauktas Pragos aerodrome dar prieš Hitlerio įmaršavimą, laike lakūnų demonstracijos.

dirbo darbo armija, prarastė eibę darbo valandų, o rezultate — išdavystė, gelžkelis ir miestas be malkų. Jos reikia vežti iki gelžkelio stoties šešis verstus. Kad jas atgabenti į stotį reikalinga nemažiau penkių tūkstančių vežimų mėnesio bėgyje, ir tai su ta sąlyga, jeigu kiekvienas vežs du vežimus į dieną. Artimiausiais kaimais už penkiolikos verstų. O prie to, tose vietose siaučia Arlikas su savo saika... Suprantate, ką tas reiškia? Žiūrėkite ant plano, miško kirtimas turėjo prasidėti štai kur ir turėjo eiti stoties linkai, o tie nevidoniški kraugeriai nuvedė jį į miško gilumą. Vienas dalykas yra aiškus: jokių būdu negalėsim privežti malkų prie gelžkelio. Nes tikrenybė mes ir šimto vežimų negausim. Štai iš kurios pusės jie mums kirtos smūgi!... Tas yra nemažiau svarbus dalykas už patį sukilimą.

Zuchrajus tvirtai sugniaužė kulokus ir sunkiai juos nuleido ant vaškuoto popierio.

Kiekvienam iš trylikos aiškiai mintyse persistatė visa atieties baisynebė, apie kurią Zuchrajus neprisiminė. Ziema už durų. Ligoninės, mokyklos, įstaigos ir šimtai tūkstančių žmonių šalčio naguose, stotyse skruzdynas keliauti norinčių žmonių, o traukiniai viena sykį į savaitę.

Kiekvienas giliai susimąstė.

— Draugai, yra viena išeitis: nutiesti siaurąjį gelžkelių nuo stoties iki nukirstų malkų septynis verstus, su tokiu išskaičiavimu, kad bėgyje pusantro mėnesio jis būtų nutiestas iki reikalingos vietos. Aš tuo reikalu užimtas jau savaitė laiko. Del to reikalinga, — Zuchrajus balsas sudrebėjo, — trijų šimtų penkių dešimt darbininkų ir dviejų inžinierių. Gelžkelio gegiai ir septyni garvežiai randasi Puščioj Vadicoj. Juos tenais komso-

molai surado sandeliuose. Iš tenais prieš karą norėjo atvesti siaurąjį gelžkeli. Darbininkams Bajorkoj nėra kur apsigyventi, viena mokykla apgriauta. Darbininkus prisielsi siųsti grupėmis, kurie turės stovėti dvi savaites, daugiau neišlaikys. Mesim tenais komso-molus, Ačkimai? — Ir nelaukdamas atsakymo, tęsė: — Komsomolai tenais padarys viską, ką tik galės: pirmiausiai solomenišką organizaciją ir dalį iš miesto. Užduotis labai keblis, bet jeigu jiems gerai išaiškinsim padėti, kad tas išgelbės miestą ir gelžkeli, jie tą darbą padarys.

Gelžkelio viršininkas nepasitikėdamas papurtė galvą.

— Vargiai kas iš to išeis. Ant plikos vietos pravesiti septynis verstus gelžkelio prie dabartinių apystovų: ruduo, lietūs, paskui šaltis, — nuvargusiai ir nusiminusiai pareiškė jis.

Zuchrajus nepasukdamas į jį galvos atkirt:

— Reikalinga buvo tau geriau prižiūrėti darbas, Andriėj Vasilevičiau. Gelžkeli mes pravesim. Juk negalima sušalti sudėjus rankas.

Sukrautos paskutinės dėžės į frankiais. Važiutuotės brigada išsikirstė po vietas. Dul-kė smulkus lietus. Per spindintį nuo drėgmės Ritos švarką nusirito stiklinėmis kruopomis lietaus lašai.

Atsisveikindama su Tokarevu, Rita tvirtai paspaudė jam ranką ir tyliai pasakė:

— Linkni pasisekimo.

Senis karštai pažūrėjo į ją iš po pilkų antakių.

— Taip, padarė mums daug keblumų, — sumurmėjo jis, garsiai atsakydamas į savo mintis. Jūs likę čionais žiūrėkite. Jeigu pas

mus išeis koks nors nesuspriktimas — maišaliniė, tad jūs paspauskite kur reikalinga. Juk be gaisavimo ir trukdymo tie jokiū būdu negalės apsieiti. Na, laikas lipti į traukinį, dukrele.

Senis susisegėjo švarką. Paskutiniam momente Rita kaip ir iš netyčių paklausė: — Ką, ar Korėginas su jumis nevažiuoja? Jo šiame būryje nesimato.

Linkni jų peronu ėjo Zarkis, Dubova, o tarpe jų, neįjanciai pernestu per pečius švarkeliu, su užgesusiu papirosu tarpe plonų pirštų, Ono Borchart.

Ziūrėdamą į prisitartinčius, Rita uždavė paskutinį klausimą:

— Kaip jums vyksta mokslas su Korėginiu?

Tokarevas nusistebėjęs pažūrėjo į ją.

— Koks mokslas, juk tas vaikinėlis tavo globoje? Jis ne sykį man pasakojė apie tave. Vyrelis negali atsigerėti.

Rita abejojančiai klausėsi jo žodžių.

— Ar taip yra, klausė Tokarevai? Nuo manęs jis juk eidavo pas tave visą tą persimokinti išnauju.

Senis nusišypsojo.

— Pas mane? ... Aš jo ir akyse nemačiau.

Garvežys sustaugė. Klavičkas iš vagono suktelėjo:

— Drauge Ustinoviča leisk mums tėvuką, taip juk negalima! Ką mes be jo darysime?

Čaižė veidą rudeninis lietus. Pažeme slinko tamsiai pilki, drėgme išpurptę debesys.

Vėlyvas ruduo apnuogino miškus, stysojo seniai skrob lai slėpdami žievę po žaliomis samanomis. Begailėstingas ruduo nuplėšė jų pukiukus drabužius, o jie stovėjo nuogi ir sunykę.

Viduryje miško kiuksojo vienintėlė stotis. Iš traukinio platformos miško linkui vėrtėsi srovė sujaustos žemės. Apie ją judėjo skruzdynas žmonių.

Biauriai čiaukšenojo po batais lipšnus molis. Žmonės žinrusiai ir skubiai dirbo prie pilimo. Kurčiai žvangėjo ritos, sėmė akmenis lopetos.

O lietus sijojo kaip per tankų sieta ir šalti jo lašai dasigavo per drabužius iki pačių kūnų. Lietus plovis žmonių triušą. Tiršta koše slinko molis nuo pilimo.

Sunkūs ir šalti, permirkinti iki paskutinio siūlėlio drabužiai, bet nežiūrint į tai žmonės palikdavo darbą tik vėlai vakare.

Ir su kiekviena diena juosta sukastos žemės slinko ir slinko vis tolyn ir tolyn į miško gilumą.

Netoli stoties paniūrusiai stukojo sukrypusios liekanos pastato. Tas viskas, kas galima buvo išdrėksti su mėsa, nuimti arba nuplėšti, — viską senai užgrobė ranka plėšikiško žmogūdzio. Vietoj langų ir durų — skylės; vietoj pečių durelių — juodos spragos. Per skylę apiplėšto stogo materis gegnių griaučiai.

Nepaliesios liko tikta cementinės grindys keturiuose dideluose kambariuose. Ant jų nakties laiku gulėjo keturi šimtai žmonių, peršlapusių iki paskutinio siūlėlio ir aplipusių purvais. Žmonės prie durų nugrėzdavo šlapius drabužius, iš kurių bėgdavo drumzlėto vandens srovė. Susispaudusiomis eilėmis jie gulė ant grindų, kurios buvo apdengtos

# Kaip Kas iš Montrealo

### Montrealo Lietuvių Organizacijos Vieningai Pasisakė už Gynimą Lietuvos

Hitleriai užgrobus Klaipėdos kraštą, visi Lietuvai ištikimi sujudė veikimui prieš kėsinimąsi ant Lietuvos Nepriklausomybės. Neatsilikio ir Montrealo organizuoti lietuviai.

K. L. K. Lietuvos Liaudžiai Gintai kovo 23 d. susišaukė posėdį, kur nutarė pasiūsty Lietuvos valdžiai telegramą, raginant konsoliduoti Lietuvos žmonių jėgas gynimui Lietuvos Nepriklausomybės ir vartoti galimą tarptautinę diplomatiją del apsaugojimo Lietuvos nuo Hitlerio nazių užgrobimo. Taipgi sekančią dieną, kovo 24 d. vakare, tas pats K.L.K.L.L.G. susišaukė bendrą posėdį su pirmiau gyvavusiu Montrealo Lietuvių Komitetu Lietuvos Nepriklausomybei Gintai. Posėdyje dalyvavo apie 20 asmenų. Vieni kaip komiteto nariai, kiti kaip atstovai iš visų Montreale gyvujančių lietuvių organizacijų, įskaitant ir Vilniaus Vad. Sąjungos narius Navičevičienę su vyru. Visi dalyvaujanti vieningai sutiko darbuotis už gynimą Lietuvos Nepriklausomybės.

Kad didesniai Montrealo lietuvių skaičiai išaiškintu svarbą gynimo Lietuvos Nepriklausomybės ir užprotestavus prieš Hitlerio nazių užgrobimą Klaipėdos krašto ir del pakėlimo energijos Lietuvos žmonių kovoms prieš grobikus šalių, nutarė šaukti Montrealo lietuvių masinį susirinkimą balandžio 1 d. Visų dalyvaujančių organizacijų atstovai pasižadėjo atsiųsti kalbėtojus, kurie jų organizacijų vardu pareikštų savo nuomonę Lietuvos Nepriklausomybės gynimo klausimu. Pas nedalyvaujanti posėdyje, bet kvieštą dalyvauti parapijos atstovą kleb. J. Bobiną nutarta pasiūsty vieną iš dalyvaujančių posėdyje pakviesti jį dalyvauti ir kalbėti šaukiamame masiniame lietuvių susirinkime ir patį susirinkimą paprašyti, kad pagarsintų bažnyčią lankantiems lietuviams.

Taipgi posėdis vienbalsiai sutiko paruošti rezoliuciją Lietuvos valdžiai ir laišką Kanados valdžiai. Patiekiant rezoliuciją ir laišką šaukiamame masiniame susirinkime nutarta išleisti su manymą išleisti protesto atvir-laiškus, kuriais lietuviai galėtų pavieniai užprotestuoti prieš Hitlerio agresinius žygius ir duotų pareiškimą boikotuoti agresinių vilstybių prekes. Tokius laiškus adresuoti Vokietijos konsulams.

### Masinis Lietuvių Susirinkimas

Balandžio 1 d. Vytauto Kliubo salėje įvyko masinis lietuvių susirinkimas Lietuvos Nepriklausomybės gynimo klausimu. Pats susirinkimas nebuvo labai skaitlingas, bet jame buvo atstovaujama organizacijos, kurių narys-tė apima apie 1,600 Montrealo lietuvių.

Susirinkimo vedėjui M. M. Mašnickui atidarius susirinkimą ir apibudinus jo uždavinius buvė pakviestas pakalbėti Vytauto Kliubo pirmininkas K. Juškevičius, kuris trumpa, bet sklandžia, ir agitacine kalba pasmerkė Lietuvos priešus. Po jo kalbės antras Vytauto Kliubo atstovas Šarkis. Jis savo kalboje pažymėjo, kad "Vienybė" ir "Naujienos" netalpinę ne pranešimo šiam susirinkimui, už ką jis, kaip sutikęs ir atlikęs savo

uždavinį pasiūntęs pranešimus, atspirašė, kad jo nesmėrkty. Nuo LLD 137 kuopos kalbėjo J. Urbanavičius; nuo LLD 47 kuopos J. Pelekauskas; nuo M. L. Sūnų ir Dukterų P. Draugijos J. Vilkins; nuo Sv. Kazimiero-Jono Rym. Katal. P. Draugijos Vainšora. Tarp organizacijų atstovų buvo pakviesta ir vienas iš Klaipėdos krašto atvadavimo kovų dalyvių — Zastartas. Jis savo trumpoje, bet aiškioje kalboje perbėgo Klaipėdos krašto atvadavimo patyrimus, kurių tarpe išskėlė cilę pražūtingų provokacinių žygių, kurie prisidėję prie netekimo Klaipėdos krašto.

Mitingo šaukėjų — komiteto kalbėtoju buvo K. K. Jis cituodamas ištraukias iš "Vienybės" nurodinėjo, kaip tautininkai-fašistai talkininkavo Hitleriui gesindami lietuvių budrumą ginti Lietuvos Nepriklausomybę ir rūpinimąsi išsaugoti nuo pražūties Klaipėdos kraštą. Taipgi ištraukomis iš įvairių kitų laikraščių nurodinėjo Lietuvos liaudies nusistatymą ir pasiryžimą ginti Lietuvos Nepriklausomybę. Kvietė prie kovos prieš brutališkų valstybių grobikus ir jų agentus užsieniuose. Nurodinėjo ir vietinių ura-patrijotų veiksmus prieš lietuviybę. Ragino energingesniam veikimui už Lietuvos Nepriklausomybės apgynimą ir lietuviybės išlaikymą.

Laikė K. K. prakalbos vienas klubietais įsigėidė pademonstruoti savo "meniškus" gabumus, bet aciu kalbėtojo tinkamam reaguimui ir publikos pastaboms "artistui" viskas baigėsi O.K. Kalbėtojo kalba buvo palydėta audringu aplodismentų.

Susirinkimą baigiant kilo truputį diskusijų kas link tolymesno veikimo del Lietuvos Nepriklausomybės. Bet po trumpų diskusijų pavesta komitetui paruošti planus. Numatyta data komiteto posėdžiui.

Priimta rezoliucijos, kurias, tikiu, komiteto sekretoriai pasiūš spaudai.

### Rytiečiai Laimėjo Bylą Prieš Bazarą Skundikus

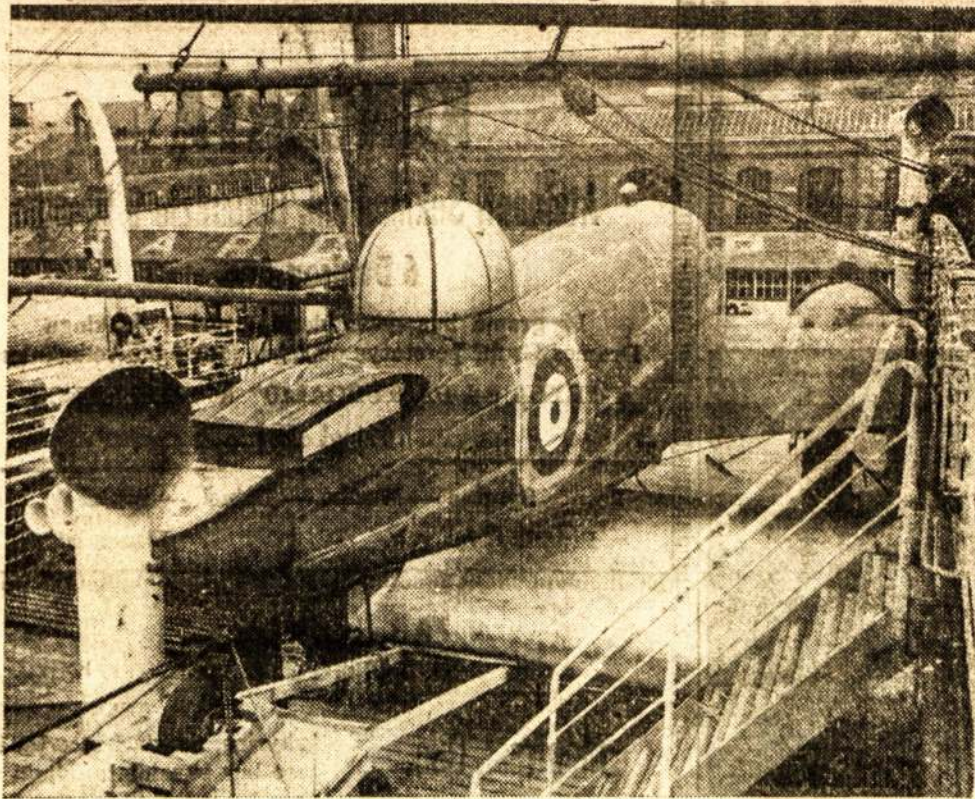
Kaip jau buvo pranešta spaudoje, Montrealo rytinio distrikto lietuvių bazaras buvo įskystas ir išdraskytas, taipgi sufrėnuoti apkaltinimai.

Balandžio 3 d. įvyko byla, kuri baigėsi bazaru ruošėjų laimėjimu. Aciu mūsų advokato tinkamam išaiškinimui dalykų eigos ir bazaru tksly, byla laimėta ir sukonfiskuoti daiktai gražinti.

Ką skundėjai laimėjo, tai tiek, kad jiems, šiuo tarpu, pavyko sudemoralizuoti bazarą ir jo ruošėjams — Lietuvių Kalbos Mokyklėlės Tėvų Komitetui padarė keletą dešėtkų dolerių nuostolių ir tiesioginių išlaidų, kurios padarytos bevedant įrodymą ruošėjams primestų apkaltinimų netikrumo.

Šioje byloje skundikai smarkiai susikompravitavo. Jiems net neteko savo liudininką išstatyti, kuris buvo atsiųstas į bazarą ir bylos dienoje nuleidęs nosį stovėjo prie teismo salės, bet jo nelaimei, negavo nė vieną žodį pareikšti "patirtos tiesos" prieš teisėją. Vargšą nė neišsaukė liūdyti. Judošius susmuko. Lietuviai pažinome lietuvišką fašistų įrankį, šnipą, nuduodantį francūzū.

L. B. Korespondentas



Dumotorinis amerikšoniškas bombieris iškraunamas Anglijos uo ste. Amerika del Anglijos pagamina po vieną orlaivį į dieną



Judama pirmos pagalbos ligoninė yra vėliausias Anglijos išradimas prieš orines atakas. Ji yra padaryta iš autobuso su pritaisytais lankstomais bonais, kaip kad matome paveiksle, kurie kada atlenkti sudaro "ligoninės sparnus."

### Montrealo Lietuvių Sūnų Ir Dukterų Pašalpinės Draugijos Apžvalga

MONTREAL — Montreale gyvuoja keletas pašalpinė draugijų, iš kurių skaitlingiausia ir tvirčiausia yra Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija. Apie jos tvirtumą ir skaitlingumą liūdiąta faktas, kad per 1938 metus ji ligoniams išmokėjo \$2,900.00 ir vis tik per tuos metus draugijos išdas gražiai paaugo. Įžengiant į šiuos metus draugija turėjo virš keturių tūkstančių dolerių. Narių draugija turi virš šešių šimtų.

Kovo mėnesio pradžioje prasi-dėjo draugijos vajuš už gavimą naujų narių. Ir štai vajuš pradžioje pradėjo darbuotis visa eilė vajininkų, kurie jau gavo naujų narių: A. Kavoliūnas — 3, M. Gudas — 3, E. Vilkis — 2, P. Nakas — 2, J. Vilkelis — 2, K. Mikėnas — 1, Redeckas — 1, J. Girdžius — 1, V. Uldukis — 1, Juozas Vaitiekūnas — 1 ir jaunuolių skyrius per S. Minotaitę pridavė 7 naujus narius.

Tas parodo, kad Montrealo lietuviai noriai rašosi į mūsų draugiją, tiktai reikia nepatingėti pakalbinti.

Draugai nariai ir vajininkai! Išsekime visus mūsų kuopos resursus ir tuomi padarykime vaju kuopasekmingiausiu. Tuomi sustiprinsime mūsų draugiją ir suteiksime reikalingą pagalbą mūsų broliams ir sesutėms. O jūs, brangūs lietuviai ir lietuvės, stokite į viršų paminėtą draugiją, kad neliktumėte savo pažįstamiems, draugams bei saviesiems sunkenybe, kada ištiks jus kokia nelaimė! Juk tokių pavyzdžių esame turėję daug ir visai

netolimoj praecity. Tad nepriklausantieji draugijai turite gerai pagalvoti ir imti pamoką iš mūsų kolonijos praecities nuotykių. Kol sveiki, kol jauni, energini, paaokukime nors menką dalelę savo energijos ir gabumų visuomeniniam darbui, o jei ištiks nelaimė, tuomet nesijausime kaltais ir gausime iš visuomenės tinkamą pagalbą. Būdami skaitlingoj draugijoj pajėgsime padaryti daugiau naudingo darbo, negu pavieniai. Todėl nepraleiskite progos ir šio vajuš laiku tapkite draugijos nariais ar narėmis.

### Konstitucijos ir Antrašai

Kurių narių mokesčių knygelėse jau nesiranda kur žymėti įmokamus mokesčius, tie netolimoj ateityje gausite naujas konstitucijas. Už jas turėsite užsimokėti po 20 centų. O kuriems yra išduotos knygelės vien žymėjimui narių duoklių, tie gausite konstitucijų knygeles veltui.

Nariai, persikėlę į naujas vietas, kaip provincijoj, taip ir Montreale prašomi tuojau pranešti savo naujus antrašus. Neturint antrašų sekretorius negali vienu ar kitu reikalu susirašinėti, o nuo to nukentčia draugija ir patys nariai. Taigi malonėkite įsitėmyti žemiau paduotą

Joseph K. Mergler  
**Advokatas**  
Montreal  
L.A. 0262 159 Craig St. W.

Tel. LA. 1804  
**J. SKINKIS**  
Lietuvis Siuvėjas  
Siuvame sulyg miero iš geriausių medžiagų vyriškus ir moteriškus drabužius.  
2006 BLEURY ST. (Kampus Ontario St.) MONTREAL

galima viską suminėti kas bus rodoma. Tad lietuviai-lietuvės, ne tik jūs ruoškitės pamatyti Lietuvos kaimynus, francūzus, anglus bei kitų tautų žmones ir juos supažindinkite su mūsų krašto kultūra, nes šiuo laikotarpiu tas labai svarbu. Juk ir kitos tautos žino, kad vakarų agresorius pasimojęs sunaikinti mūsų krašto nepriklausomybę ir kultūrą, tad kiekvienas įdomausis su mūsų kraštu susipažinti.

M. Gudas  
2530 Hogan St.  
MLSDPD Finansų  
Sekretorius.

### Prisiminus Penktą Kovo

MONTREAL. — Nors Kovo Penktoji jau liko kelių savaitių praecityje, kuri montrealiečiams paliko ilgai neišdildomą atmintį, bet kadangi ši diena, gal per korespondentų pasitikėjimą vieni ant kitų, nebuvo atžymėta spaudoje, tai tą spragą nors ir pavėluotai noriu užpildyti.

Kovo Penktoji, tai buvo ta diena, kurioje šios kolonijos lietuviai turėjo progos pamatyti gražią, jaudinančią keturių veiksnių dramą — "Praecities Šešėlis," kurią perstatė "Bendro Sąryšio" rinktinės meno jėgos, vadovybėje sugabaus režisoriaus ir artisto drg. B. Juraicio.

Kas matė šį veikalą, tas turėjo progos perleisti per savo vaizduotę tuos gyvenimo įvykius, kurie gyvenime neretai pasitaiko. Šis kalbamas veikalas atvaizduoja charistinių laikų rusų generolo šeimos gyvenimą, kuriame vyksta nelauktų dramatiškų pergyvenimų. Jame matome labai išdūdytą, pilną savigarbos generolą — tėvą, kuriam rūpi išsaugojimas savo ir šeimos aristokratiškos garbės. Jis stengiasi duoti savo vaikams aukštus mokslus ir įskiepyti tą buržuazinę dvasią. Bet jį nelaimėi vyresnioji dukterė ir sūnus pasirenka skirtingus kelius — prieštaraujančius tėvo norams.

Vyresnioji dukterė įsimyli į neturtingą revoliucinę dvasios studentą, kuri greitai persiama savo mylimojo idėja. Čia tėvas panaudoja tas priemones, kurių dėka dukters mylimasis už revoliucinį veikimą tampa areštuotas ir nuėstas mirtin, o ji pati tėvo priversta turi ištektėi už jai neapkenčiamo atsižymėjusio šarlatanišku gyvenimu ir žiaurumu kalėjimo viršininko, kurios gyvenimas po vedybų tampa tiesiog dusinančiu.

Vėliau ir tėvas pamato savo klaidą, priversdamas savo dukterį ištektėi už šio niekšo, ir atsilygindamas už jam ir dukteriai padarytas skriaudas atkeršina mirėia nušaudamas jį.

Šio veikalą vaidintojais buvo sekanti meno mėgėjai: svarbiausią generolo rolę vedino drg. B.

Juraitis, kuris gal iš visų geriausia atliko. Antroji svarbi rolė, vyresniosios dukters, ant kurios visas veikalas kristalizavosi, buvo taipgi gerai atvaidinta, kuri tai rolei savo jausmingumu ir griaudžiu būdu pilnai atitiko, tai P. Matulaitytė. Žiaurasis kalėjimo viršininko rolė, kuri taipgi svarbi, atvaidino J. Smetona. Generolo vaikų auklėtinės rolei labai gerai atitiko ir puikiai suvaidino drg. K. Keršienė. Generolo antros dukters rolė, kurios gyvenimas rėmėsi vien tik ant pramogų, pagirtinai atliko drg. Calkytė. Sūnaus rolę atliko gerai, kaip ir praecityje, drg. B. Petronis. Vyresniosios dukters mylimojo rolė buvo tinkamai suvaidinta drg. Lenkaituko ir kalėjimo sargo — F. Bunkaus.

Kadangi su šiuo veikalu neturėjau progos arčiau susipažinti, o vien tik iš pamatymo scenoje, todėl negaliu duoti platesnį turinio aprašymą; taipgi sunku pri-

reikia pridėti, kad programos išpildyme dalyvavo populiarus mūsų kolonijoj "Jaunimo" choras su keleta gražių dainėlių, kurios visuomet klausovams numinga giliai širdin. — Jurginėlis

**Photofuotografijos**  
Vestuvinių Grupės Darau Padidinimus  
Ir Atlieku Visus kitus Fotografijos Darbus  
23 ST. CATHERINE ST. W.  
MONTREAL, QUE.

Tel. PL. 9659 Gv. DO. 5947  
Advokatas  
**J. M. Rosenfeldas**  
Kalba Lietuviškai  
Atlieku visus teismų patarnavimus, parpinu pildytus dokumentus, įgaliojimus, morgius ir kt.  
20 St. James St. E. Kamb. 20  
MONTREAL, QUE.

Tel.: HA. 8477  
**Dr. J. O. Villeneuve**  
Venerinių Ligų Specialistas  
Gydo siphilį, gonorėją ir tikrina kraują.  
Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.  
1107 St. Denis St., Montreal  
Netoli Dorchester St.

Norinti pirkti, parduoti, išmainyti ar apdrausti savo turta, visuomet rasite labai gerą pasiūlymą mūsų raštiniėje  
**E. COTE**  
166 CHURCH AVE.  
VERDUN  
Montreal Tel. York 1865

Tel.: LA. 4441  
**Daktaras H. Rosenfeld'as**  
Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.K.P.D. Gydytojas  
Kalba Lietuviškai  
Valandos: 2-4 val. po piet, 7-8 val. vak. ir sutylg susitarimo  
4539 Park Ave. Montreal, Que.

**GAL NESIJAUTI GERAI?**  
MCSU ZOLINIAI VAISTAI  
**Daug Pagelbsti**  
RASYKITE ARBA ATEIKITE DEL NEMOKAMŲ PATARIMŲ (GALITE RASYTI IR LIETUVIŠKAI)  
**THUNA**  
HERBAL REMEDIES  
1425 St. Lawrence Blvd., Montreal  
BIURO VALANDOS:  
Nuo 9-tos ryto iki 9 vakaro  
Sekmadieniais nuo 12 — 3 val. po pietų

Iškirpkite šią kuponą ir atsiųskite mums.	
Paženklinkite su x ligą, kuria norite būti gydomas.	
x Kraujas	x Oda
x Inkstai	x Jaknos
x Šlapinimas	x Galvos skausmas
x Pilvas	x Arterinė
x Viduriav.	x Perdėlis svoris
x Tužis	x Permažas svoris
x Nervai	x Kosėjimas
x Reumatizmas	x Kirminal
x Skausmai	x Astma
x Moterų ligos	x Uždegimas
x Kataras	x Bronchitas
x Hemoroidai	x ir t.t.

PAVARAS .....  
ANTRASAS .....

Tel.: DO. 1000 Valandos: 4 — 5 po piet ir sutylg susitarimo  
DO. 2500  
**Daktaras Rabinovičius**  
Chirurgas Specialistas  
Turju savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir persvietimus (X-Rays). Vytauto Kliubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams pagiginta kaina.  
201 ST. JOSEPH BLVD. WEST MONTERAL, QUE.

# ENGLISH SECTION

## Published Every Friday

Addressing all correspondence for the English Section mark "English Section"

### EASTER - SPRING is HERE

Easter is like a corner from a round which spring comes (unlike prosperity which lurks behind an uncertain corner and refuses to even peek around) in all its glory decked out in beauty and nature's finery.

The air seems scented by some unseen perfume, the trees will soon begin sprouting, the grass will become green and soft as a carpet, the rivers and brooks will soon be the ideal spot for trout-minded fishermen, the girls are dreaming of new and crazier hats to adorn their pretty heads, young men will want to get new clothes for the Easter parade. In short everything seems to begin life anew.

Yes nature is beautiful, life is dear. Young hearts want to be gay and romantic.

Spring has different meanings to different people.

For the rich it means summer cruises, "nervous exhaustion" of the garden parties, tours of the country in comfortable cars, vacations in fresh and beautiful surroundings, and so on.

For the tired business man who has done his level best during the winter to bring "prosperity" back by increasing his profits, it means the golf green, the fishing trips etc.

But for the unemployed young man, what does it mean to him?

It means that the hostels and flophouses will soon close down. He'll be told to go. Where? Anywhere, out to look for work in other localities, perhaps to make a cross-country tour and return in quest for work on tops of freight cars, breathing the smoke belched up by the locomotive. Perhaps he'll go west and the great wheat farms, (let's hope he meets the fate of that young man of 22 in Capreol a few days ago. They picked him off the tracks minus his head, arms and feet.)

Majority of the half million young people with no jobs will want to dress up in new clothes, but won't get a chance to, even many who have got "jobs" will not be able to dress up.

The Canadian youth have no longer a chance to get a job and save up through the winter for a spending spree in the spring.

In other words spring has no other meaning to the unemployed youth of Canada, than risking their lives in quest of jobs that do not exist, or if they do find it, to work their health away for a few dollars a month.

How long is youth going to tolerate such a state of affairs?

Their discontent must come to a head, but when? The answer is: Not until the youth of Canada organize and demand what is rightfully theirs — a happy present and a comfortable future.

Even blossomy spring has its unhappy side.

On the occasion of Easter, I wish to express my heartiest hopes that the youth will meet next spring in a happier state of affairs.

I bear Glad Easter tidings to all the English Section readers on behalf of the entire Liaudies Balsas staff.

Charles Degutis

### Students Burn Adolph Hitler In Effigy

HALIFAX, N. S. — Dalhousie university students demonstrated against Nazi aggression and burned an effigy of Adolph Hitler before the war memorial on the city hall steps last week.

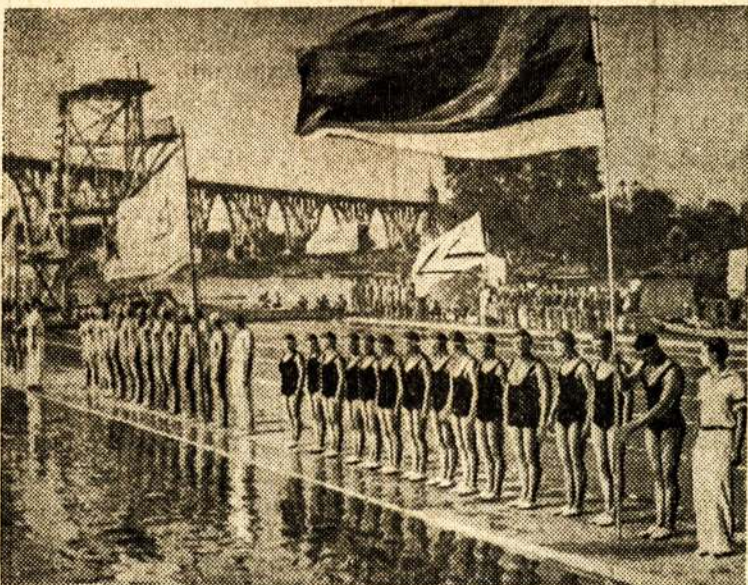
The students paraded from King's College through the streets of the city behind a goose-stepping leader who was dressed up to represent Hitler. The paraders chanted a song called Gnat to the Nazis while thousands of by-standers who lined the route of the march cheered them.

Banners and placards were carried by the demonstrators urging the boycott of German-made goods.

Other placards carried the slogan "Hang the Paperhanger."

Tel. Norwood 1117  
**THE SAMOVAR CAFE**  
Pasirinkimas visokio maisto, Likerių ir Vyno.  
Kazys J. Viesula, vedėjas  
1121 WASHINGTON ST.  
Norwood, Mass., USA

### ON THE SHORES OF THE BLACK SEA



Soviet Union has its own Florida, Crimean health resorts on the shores of the Black Sea are even more popular than the American Florida. Unlike America though, the Soviet Union resorts are filled with factory workers and laborers, who go there after hard work, while in America or any other capitalist country the factory, mine and other industries' owners spend the winters in warm climates, while the man working for them goes badly clothed and near starvation point. In Soviet Union the motto is: Justice, in the capitalist countries it is: Profit. Above we see swimmers prior to plunging into water for a speed test in Crimea.

The effigy was burned following a speech by one of the student leaders at the city hall in which he said: Hitler's hell means hell for the Chechs. (Lithuanians also — Ed.) We will stop at nothing to destroy that man."

The large crowd shouted "Burn him! Burn him!" as Hitler's effigy went up in flames.

### SIDELINES

By ART SCHOOP

Memel territory consisting of 1099 sq. miles was annexed by Germany, and the news shocked the world and mostly so Lithuanians. The news shocked the Lithuanian people most, because we have grandparents, parents, sisters and brothers who live in that part of Lithuania. Memel is rightly Lithuanian. Before the war it was under the Prussian rule, but after the war the Versailles Treaty granted Memel to Lithuania. From 1923 to Hitler's annexation Memel flourished under the Lithuanian rule for it was the only port Lithuania had where it could harbour some ten of its shipping trawlers and its navy consisting of the one Man-o-War Antanas Smetona.

The people hailed enthusiastically the union of Memel and Lithuania in 1923, for they knew they would be able to live happily and practice the customs and ways of their forefathers. Schools were opened to teach the young ones the Lithuanian language and history. Unlike before, when Lithuanians were forced to study in secrecy the language which they cherished most. Now the Smetona government did what no Lithuanian expected it to do, it sold the only outlet to the sea, to the German aggressor.

Did the people of Memel wish it so? No for if they did why did thousands of them escape from Memel to Lithuania and why were hundreds of them arrested. The Smetona regime could not have done a more cowardly deed than this letting their own people to be sacrificed by the German aggressor. The Lithuanian government put up no resistance, but in a few hours signed the death warrant of Memel and its people. Therefore it is our duty, that we demand that Smetona government resign and in its place be placed men who fought for the integrity of Lithuania, but who to-day are rotting in prisons.

### A word of sympathy

On behalf of the Bangos Chorus members I wish a speedy recovery for our good alto, Bertha Morkis, who has been confined to bed for the last week with a bad case of flu.

Get well and come back Bertha.  
B. Chorus Chairman

QUIT DIRECTING?  
Policeman: "How did the accident happen?"  
Motorist: "My wife fell asleep in the back seat."

### EASTER DANCE

What are you doing this Easter? You haven't completely decided? Good! Then let us suggest this — Attend the Easter Dance which will be held under the auspices of the Montreal Sons' and Daughters' YOUTH SPORT SECTION. The dance will be held at the Point Saint Charles Hall, 01234 Charlevoix St. . . . And before I launch out on my explanations I must correct an error made with regards to this dance. Last week I believe you read that the dance will be held on April 16th. It will not be held April 16th. The date is April 9th making it an Easter Dance.

The dance will be preceded by a short concert program — a Members' Program; Now don't look vague — I know it sounds ambiguous, but let me explain — I mean the program will be given by the members of the club without any outside help. There will be a very short act following which a few of the members will go on to amuse you (if nothing else.) After the concert the dance will commence and continue until the early hours of the morning. But wait! That is not all! There will be an Egg Contest — Yes for the pretties easter egg a grand prize will be awarded. That means every one is eligible to enter this contest.

The rules are very simple: Just take out your old paint brush (not the one you use to white-wash the ceiling, but the other one — which ever one that'll be) and to go work on your easter egg. The one bearing the prettiest design will win the awarded (not the egg, you will get the award.)

A nice time is guaranteed for all. Will you be there? I hope so, because you won't be sorry you came, I can promise you that. What!! You don't want to take my word for it? You just come and see! (and then some.)  
Arbor Vitae

Montreal.



NO USE  
"I understand they have a curfew law out here now."  
"No, they did have one, but they abandoned it."  
"What was the matter?"  
"Well, the bell rang at 8 o'clock and everyone complained it woke them up."

WHAT IT NEEDED  
A Swedish farmer who wanted to make his permanent home in this country appeared for his naturalization papers.  
Official: "Are you satisfied with the general conditions of this country, Mr. Olsen?"  
Mr. Olsen: "Yah, sure."  
Official: "And does this government of ours suit you?"  
Mr. Olsen: "Well, yah, mostly, only I lak a little more rain."

### DAILY CLARION VAJAUS KOMITETAS

Rengia

## KONCERTA

### Ateinantį Sekmadienį, Balandžio 9 Dieną

#### 6 Denison Ave.

Programa bus gana įdomi, įvairi ir juokinga Dramos Grupė perstitys du labai juokingus veikaliukus

"BYLA del PASTURGALIO" ir "PERSKYROS"

Taipgi dar bus

Sportas — Muzika — Dainos — Šokiai

Pradžia 8 val. vak.

Ižanga laisva

## Pranešimai

### Montreal, Que.

#### Platus Aldiečių Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 137 kuopos valdyba šaukia platų mėnesinį minėtos kuopos susirinkimą, į kurį kviečia kuoskaitlingiausiai atsilankyti ne tik draugijos narius, bet ir simpatikus-es, kuriame išgirsite įvairius raportus iš atliktų darbų, numatysite planus ateities veikimui ir turėsime kalbėtis, kuris supažindins su dabartiniais Europos įvykiais ir kita.

Aldiečiai pasistengkite šį susirinkimą padaryti tikrai skaitlingu. Susirinkimas įvyks ateinantį penktadienį, t. y., 7 d. balandžio (April) 8 val. vakare, 01234 Cralevoix St.

#### Kuopos Valdyba

#### Lietuviškas Robaksas

Visiems Montrealo, o ypatinai Posańčio distrikto, lietuviams pranešame, kad ateinantį šeštadienį, tai yra 8 d. balandžio, yra ruošiamas labai prašmatnus robaksas, kuris atsižymės tikrai lietuviška nuotaika. Kas norite įsitikinti, kad tikrai taip bus, tai prašome atsilankyti.

Susirinkimas įvyks lietuvių salėje, 2114 Frontenac St. Prasi-dės 8 val. vakare.

#### Rengia

#### Vyrų Parengimo Komit.

#### Linksmi Šokiai

Šeštadienį, balandžio 15 dieną, Vytauto Klubo Jaunimo skyrius 2161 St. Catherine St. E., rengia šokius, prie geros orkestrės.

Šie šokiai skirsis nuo visų buvusių šokių. Ateikite ir patys persitikrinkite.

#### Kviečia, Rengėjai

Didžiausias Koncertas Sekmadienį, balandžio 16 dieną, Vytauto Klubo Jaunimo

skyrius, rengia koncertą, kuriame bus suvaidinta dviejų veiksmų komedija "Piršlybos."

Toliau seks duetai, solo ir muzika.

Ateikite pasižiūrėti, atėję nesigailėsite.

Pradžia 6 val. vak.

Ižanga 25 centai.

Kviečia, Rengėjai

#### LLD 47 Kuopos Narių Dome!

Siuomi pranešu, kad ateinantį penktadienį, balandžio 7 dieną įvyks LLD 47-tos kuopos narių mėnesinis susirinkimas, kuriame turėsime aptarti daug svarbių reikalų. Bus pranešta apie praėjo bazaro rezultatus ir aptarsime piknikų reikalus, nes jau artinasi vasara. Prašome visus narius ir simpatikus atsilankyti Susirinkimas įvyks lietuvių salėje, 2114 Frontenac St. Prasi-dės 8 val. vakare.

Taip pat nariai prašomi užsimokėti narines duokles. Jau gavome žurnalą "Šviesa", kurios ir knygos išleidimui reikalingi finansai. Iki pasimatymo.

J. Pelakauskas  
Finans. Sekretorius

#### Sūnų-Dukterų Draugijos Susirinkimas

Sekmadienį, balandžio 9 d. 1 val. p. p., D. L. K. Vytauto Nepri. Klubo svetainėje, 2161 St. Catherine St. E., įvyks Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos mėnesinis susirinkimas.

Visi nariai būtina dalyvaukite. Šis susirinkimas bus labai svarbus. Turėsime daug dalykų aptarti del draugijos veikimo. Taipgi del prisirušimo brolių Matūzų lietuviškų filmų (judomų paveikslų) rodymo, kadangi mūsų draugija juos kviečia.

E. Vilks  
Vice-pirmin.

### Kiaušinių Kontestas

M. L. Sūnų ir Dukterų Pašalp. Draugijos Jaunųjų Sporto Sekcija per Velykas, balandžio 9 d., pointsančaliečių svetainėje, 01234 Charlevoix St., ruošia parengimą — šokius.

Bus perstatoma 2-jų veiksmų komedija "Meilės Elekstras," ir dar daug įvairių juokingų šmoutų.

Be to, už gražiausiai nudažytą velykų kiaušinių bus duodamos dovanos.

Šokiais grieš gera muzika. Pradžia 6 val. vak.

Jaunuoliai

### Sokiai

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugija rengia didelius šokius. Tai bus paskutiniai šiam sezonui. Išidėmėkit! Šokiai įvyks naujojo vietoj. Bus alaus, vyno ir šiaip visokių minkštųjų gėrimų ir užkandžių. Grieš visiems gerai žinoma ir mylima drg. J. Adomonio orkestra.

Šie puikūs šokiai įvyks ateinantį šeštadienį, balandžio (April) 15 d., NEW AUDITORIUM salėje, 371 Ontario St. West. Pradžia 8 val. vak.

Parengimo Komisija

### Delhi, Ontario

#### Šokių Vakaras

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 6-ta kuopa rengia šokių vakarą, kuris atsisbus balandžio 10 dieną 7.30 val. vakare. Delhi miestelyje pas M. Tunylus

Kviečiame visos apylinkės ir tolimesniųjų kolonijų lietuvius atsilankyti į šį šokių vakarą. Grieš puiki dūdų orkestra, užtikriname, kad bus linksmiausias šokių vakaras iš šioj apylinkėj atsiluvusių parengimu.

Ižanga 25 centai.

Rengėjai

### Sergantieji Montrealo Lietuviai

MONTREAL. — Kovo 27 d. susirgo draugė J. Kurkliūtė. Gydytojas pripažino šaltį krūtinėje.

Kovo 29 d. dirbtuvėj ištiko nelaimė draugą V. Virbylą: bedirbant prie pavojingų darbo sudužo akiniai ir sužeidė akis taip, kad nežinia, ar begalės išgydyti. Ligonis randasi ligoninėje.

Kovo 27 d. gripu susirgo draugas J. Baporas.

Draugas P. Jakupka dirbtuvėje bedirbdamas susižeidė pirštą ir kol kas negali dirbti.

Visiems linkiu kuogeriausiai pasveikti.

E. V.

### Mike's Custom Tailoring

Siuvu vyriškus ir moteriškus geros rūšies drabužius. Pritaikymas garantuotas. Taipgi turiu gatavų. ROSEN, Mgr. 428 1/2 Queen St. W., Toronto

Tel. EL. 6579 — WA. 8714

### BOYKACH & BOYKACH

Real Estate Agentai. Parduodame ir išnuojame namus ir farmas. Iškolkuojame rėndas. Kas turite tu reikalų, kreipkitės pas mus. Daugeliu lietuvių esame patarnavę.

183 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Tel. WA. 5370

### Harry R. Ranks Company

GRABORIUS. Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby. Laidotuvės net \$55.00 pigumo.

455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

### Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per

DOMINION TICKET OFFICE. 143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344. Seniausia ir patikimiausia laivakortėjų kontora. Gyvuoja jau 22 metu. Laivakortės, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų. S. Helfetz, menedžeris

### 2 Asmeniškai Lydimos



### NEW YORK-KLAIPEDA

PER GOTHENBURGĄ, ŠVEDUJA. Pirmoji Gegužės-May 31 d. (nepersėdant iki Klaipėdos) Antroji Liepos-July 1 d.



Antra ekskursija vadoja VI. Mučinskis, švedų Amerikos Linijos lietuvių skyriaus vedėjas. Kelionė: Gothenburg-Stockholm. Iš čia laivu "MARIEHOLM" į Klaipėdą.

VI. Mučinskis. Abi ekskursijos užgirtos Lietuvių Laivakortėjų Agentų Sąjungos Am. Gauk nemokamai sutelkiamą mūsų ekskursijų brošiūrą ir retikartinį leidinį "Turizmo žinios".

Kiti išplaukdami iš New Yorko: GRIPSHOLM kovo 30, geg. 4 DROTNINGH. balan. 15, geg. 13 KUNGSHOLM birž. 3, rugp. 19

Kreipkitės į savo vietinį agentą, ar SWEDISH AMERICAN LINE 1410 Stanley St., Montreal, Que.

### Dr. F. Rybak

M.D., C.M., L.M.C.C. Gydytojas, Chirurgas ir Akuseris. Atlieku įvairias operacijas. Ofisas: 598 Selkirk Ave., Tel. 55 323. Rezidencija: 562 Alfred Ave., Tel. 54 000. Winnipeg, Man.

### PRAGUE CAFE

Slovakiskas Restoranas. Europiški valgiai — geras patarnavimas. 899 Main St. Winnipeg

### New Bill's Cafe

Nauja Lietuviška Valgykla. 640 Queen St. W., Toronto. Geras maistas ir patarnavimas. Kviečiu atsilankyti.

### New London Lunch

Lietuviška Valgykla. Savininkas J. KAMICHAITIS. 668 Queen St. W., Toronto

### Advokatu Kontora

M. S. Millstone. 455 Spadina Ave., Toronto. Telefonas: RA 5125. Rezidencijos EL 7922

### Advokatas ir Notaras

M. W. Kellermann. 371 Bay St., Toronto 2, Ontario. Ofiso Telefonas: WA 5900. Rezidencijos: ME 1425 (Kalba ir vokiškai)



Kadangi del neturėjimo pastovaus darbo pavieniams bedarbiams tenka trunkytis po įvairias vietas, tokiu būdu jie visur skaitomi praeiviais ir nenori duoti pašalpos. Prieš tai pavieniai bedarbiai protestuoja. Čia matosi dalis pavienių bedarbių demonstracijos Toronto.

Liel-Tsk Knygų Rūmu Saugoma